

L I T E R A T Ū R A
R A Š T I J A • M E N A S • M O K S L A S

NR. 193

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

IX METAI

JONAS BALYS

LIAUDIES SAKMĖS

(UŽBURTI LOBIAI)

Pasiskaitęs šitą rinkinį mūsų žmonių pasakojimų apie užburtus lobius, užkastus ir užkeiktus pinigus, nevienas gal pagalvos: pasčles to žmogaus prisirišimas prie turto ir pinigų! Kai pasensta, suseraga ir nujaučia, kad nefrukus jį Giltinė griebis, vadinasi, nebegalės daugiau savo pinigėliais džiaugtis (šykštuoliai pinigais tik džiaugiasi, verčiau skursta ir badauja, bet jų nevartoja), tai stengiasi juos paslėpti ir užkeikti, kad kitiems, nors ir jo artimiesiems, nieko netektų. O kas turto neturi, tai visaip stengiasi veikiai pradurtėti: ne uždirbdamas ar taupydamas, bet surasdamas ir pasisavindamas "užburtą lobį". Žodžiu, tos sakmės rodo tik šykštuolio ir guobšuočio psichologiją, ir nieko daugiau.

Tačiau visiškai taip tai jau nėra. Šitos sakmės, kurių žymi dalis siekia tolimus laikus ir yra paplitusios daugelyje tautų, susidarė amžiams bėgant ir veikiant visai eilei veiksnių, apie kuriuos čia teks trumpai pakalbėti. Tiesa, tie pasakojimai, kad įdomiau juos būtų skaityti, duodami atvirkščia chronologine tvarka: naujausią pasaulėžiūrą atvaizduoja sudėti pradžioje, o senesni nukelti į galą. Dabar panagrinkite juos istoriškai: pradėkime seniausiais ir baikime naujesniais.

Šitos liaudies tradicijos apie turtų slėpimą turi ryšio su tikėjimais į pomirtinį gyvenimą. Jas atsidėjęs nagrinėjo Stanislaus Hirschberg savo studijoje "Schatzglaube und Totenglaube" (Breslau, 1934). Šiuo ir kitų autorių darbais (kito vokiečio Leo Winters ir švedo Tobias Norlind) čia ir teks pasinaudoti, kiek jų prieitos išvados atrodytų priimtinos ir tinkančios lietuviškai medžiagai aiškinti.

Padavimai ir archeologija rodo, kad senovėje buvo tikima, jog miręs žmogus ir toliau gyvena savo kape kaip "gyvas numirėlis", todėl jam reikia visko, kuo jis naudojosi gyvas būdamas: maisto, ginklų, įrankių, papuošalų ir kitų gėrybių. Tad visa tai jam ir būdavo sudedama į pilkapį, kur būdavo jam įrengiama nauja gyvenvietė. Numirėlis ten "gyvendavo", saugodavo savo turtus ir narsiai kaudavosi su įsibrovėliais, drąsiais plėšikais, kurie norėdavo pagrobti jo turtus. Apie tai vaizdžiai pasakoja skandinavų sagos, o ir archeologai neretai randa pilkapiuose apščiū turto prikrauta. Kai numirėliai buvo pradėti deginti, tada visas mirusio turtas būdavo kraunamas ant laužo. Mat buvo tikima, kad asmeniško kieno nors turto niekas negali paveldėti, jis kitiems nei naudos, nei laimės neatneš, priešingai, tik užtrauks numirėlio kerštą.

Šitai seniausios gadynei pridera pasakojimai apie didelius turtus, paslėptus mūsų piliakalniuose, pilnas aukso skrynias, kurias saugo užburtos karalaitės, o jei kartais leidžiama kuriam laimingam mirtinajam kiek pasisemti, tai "tik dukart", pilną kepurę ar kišenę, o per daug godus ir

A. YUKNIS — Lietuvos Girios

neatsargus paprastai nukencia (Nr. 55-60; plg. dar "Istoriniai Padavimai", Nr. 50-78). Mirusieji gyvena kalnuose, ta "užburtoji karalaitė" yra besivaidenąs numirėlis, valdąs savo turtus, o "išvadavimo" troškimas savo pirmąsias prasme reiškia, kad mirusis vėl norėtų grįžti į šį pasaulį. Gilioje senovėje žmogus tikėjo, kad ši "ašarų pakalnė" vis dėlto yra geriausia vieta žmogui gyventi.

Labai įdomios yra mūsų sakmės apie laivelį pilną aukso, kuris plauko ežere, ten sėdi panelė ar ponaitis (=numirėlis) ir leidžia tam tikru laimingu laiku pasipainiojusiam gyvajam to turto kiek pasisemti, ir tai ne visados, o viso lobio tai niekas negauna, matyt, jo savininkui jis irgi reikalingas (Nr. 61-65). Tas laivelis su lobiu gal būt turi ryšio su labai senu papročiu laidoti numirėlius laivuose. Toks paprotys buvo randamas priešistoriniais laikais Skandinavijoje ir ne taip jau seniai kai kurių pirmųjų tautų tarpe.

Vėlyvesniojo geležies amžiaus gadyneje kažkodėl turtai nebe buvo dedami kartu su numirėliu, bet žmogus dar gyvas būdamas savo "mirusio dalį" užkasdavo į žemę, kad vėliau galėtų tuo pasinaudoti. Gal būt nebesitikiėjo artimaisiais, kad jo valią išpildys. Užtat tos gadynės kapai gana neturtingi, bet dažnai pasitaiko rasti lobius, užkastus skyrium nuo laidojimo vietos. Aišku, jų savininkas buvo susirūpinęs, kad jo turto kas kitas atradęs nepasisavintų, kad jam pačiam pasilikėtų, tad gal jau tada naudojo užbūrimus, panašius į tuos, kuriuos šykštuoliai darė dar ne taip senais laikais (Nr. 1-14).

Įsigalėjus krikščionystei dvasininkai ėmė barti dėl tokio turto naikinimo ir skelbė, kad tai yra stambeldiškas paprotys ir nuodėmė. Kas taip elgsis, bus nubaustas šiame gyvenime gana skaudžia bausme, o po mirties turės vaidentis. Šitų graudenimų ir bausmių įtakoje atsirado tikėjimas, kad savo turtus paslėpęs žmogus ir miręs neturi ramybės, jis turi vaidentis ir nori, kad kas gyvųjų tą jo lobį surastų ir paimitų, per sapnus nurodo gyviesiems, kaip tatai galima padaryti, o tada jis būsiąs "išvaduo-

tas", nebereiks to turto saugoti (Nr. 26-35, 52-54, 68). Beje, ir indai tiki, kad paslėptus turtus po mirties reikės saugoti. Tokiu būdu matome, kad seniausias paslėpto lobio saugotojas buvo pats numirėlis, jis labai stropiai savo turtus gynė nuo gyvųjų, o vėliau krikščionystės įtakoje susidarė kitokios pažiūros, būtent, paslėptas turtas neduoda mirusiam ramybės, verčia jį vaidentis ir laukti išvadavimo.

Jau gana senais laikais atsirado pažiūra, kad lobius saugo koks nors gyvulys, kuris iš esmės yra ne kas kita, kaip tas pats numirėlis. Juk besivaidenąs numirėliai dažnai pasirodo šuns ar arklio pavidalu, tai gyvuliai, kurių pavidalu dažnai pasirodo paslaptingas lobio saugotojas. Lietuviuose labai dažnai minimas lobio sargas yra juodas šuo (Nr. 39, 45-49, 54, 55, 67, 76, 80). Tai labai senas ir plačiai žinomas tikėjimas (Adomas Bremenietis apie tai mini jau XI a.), išsivystęs iš tikėjimo, kad šuo yra mirusių pasaulio sargas, "cerberis": taip tikėjo ar tiki senovės graikai ir romėnai, indai, vokiečiai, skandinavai, ašriai. Ir šiandien šiaurinės Europos tautose šuo kaip lobio sargas dažnai minimas, tuo tarpu pietuose tokio tikėjimo nėra, ten lobius dažniausiai saugo gyvatė ar slibinas. Būdinga, kad lietuviuose užburti pinigai dažnai pasirodo ir karvės ar veršio pavidalu (Nr. 42, 44, 50, 51, 77), ko neteko kitose tautose pastebėti, tuo tarpu pinigai arklio pavidalu mūsųose retas dalykas (Nr. 43), bet dažnas kitose tautose. Labai plačiai randamas tikėjimas, kad lobį saugo gyvatė (indai, graikai, germanai), lietuviuose irgi gana retas (Nr. 65).

Pagaliau pats jauniausias užkeiktų pinigų ir lobio sergėtojas ar valdytojas yra velnias, kuriam pats savininkas neretai paskiria savo turtą saugoti arba dovanoja (Nr. 15-17). Tačiau velnias jam už tai ne tik jokio dėkingumo neparodo, bet elgiasi kaip ir su kiekvienu kitu nusidėjėliu (Nr. 18-21). Kartais velnias taip užtaiso, kad nedoras ir vargšus skriaudžias šykštuolis dėl pinigų pasikaria; velnias tada pasiima jo sielą, o neturtingam žmogui, kuris parūpino virvę, atiduoda šykštuolio pinigus (Nr. 23-25). Žinoma, tai jau visiškai naujas motyvas, vėlyvos kilmės, atsiradęs krikščionystės įtakoje. Bent kartą ir velnias, palyginti, padoriai pasielgė, skriaudžiamam pagelbėjo.

Tikėjimas, kad užkasti lobiai "dega" arba "vėdinasi", "šveičiasi" (Nr. 75), yra labai plačiai žinomas: taip tiki vokiečiai, anglai, danai, islandiečiai, estai, vengrai ir kt. Tokie "dega pinigai" dažniausiai esti fosforinės ugnelės, atsirandą dėl puvimo, ypač drėgnose vietose. Pamatę taip "besivalančius" pinigus, daug kas susigundo pabandyti laimę ir juos išsikasti. Apie tokius pinigų kasėjus yra daug pasakojimų (Nr. 66, 67, 69-83). Paprastai jiems nepasiseka: kad ir atranda lobį, bet negali jo paimiti: kas nors sukliudo (juodas šuo trukdo, Nr. 67, 76), išgąsdina (žada kurį griebti arba pakarti, Nr. 79-81), apgauna (naktis neva virsta diena, Nr. 70, 71), nukreipia dėmesį kitur ir pan. Labai įdomus yra motyvas, kaip kasėjai mato nuostabius vaizduotojus: pravažiuoja vienas vežinras gra-

MINTYS APIE LAISVĖS TROŠKIMO SILPNĖJIMĄ

Rašytojai gvildena dabartinės kartos indiferentiškumo priežastis

Diktatūrinėj sistemoj trūksta laisvės, kad jaunimas pajustų visišką pasišlykštėjimą priespauda. — Senosė demokratinėse bendruomenėse nebeįvertinama prievartos paveldėtai laisvei įvertinti.

Šiuo rašiniu norima nors trumpai parodyti, kaip šiuos dvidešimtojo amžiaus socialpsichologinius reiškinius aiškina skirtingų tautų mąstytojai, italas Alberto Moravia, prancūzas André Gide, švedas Alf Ahlberg.

Jie yra svarstę ir vaizdavę jaunąją kartą iš skirtingų visuomenių šantvarkų — fašizmo, komunizmo ir demokratijos — ir radę bendrą reiškinį — laisvės ir kovos norų menkėjimą. Opią problemą sudaro ne fik diktatūrinių sistemų jaunimas, bet ir laisvųjų bendruomenių, kur laisvė, tėvų ir protėvių krauju iškovota, neberanda tinkamo įvertinimo jaunojoje kartoje, pačiai nepatyrus priespaudos.

Fašistinis jaunuolis — miniažmogis

Alberto Moravia savo romane apie „prisišaukėlius“ („Il Confo Mista“) mėgina psichologiškai išaiškinti, kaip buvo įmanoma fašizmui įsigalėti Italijoje, o taip pat Vokietijoje ir kitose vadistinėse šalyse; svarbiausia, kodėl tokios plačios jaunimo masės sutiko laisvės priešus išskeltomis rankomis.

Vaizduodamas romano vyriausiąjį veikėją Marcello, Moravia parodo, kokios reikšmės vaikams turi šeimos židinys, tėvai būsimų pažiūrų ir būdo susiformavimui. Ką mažasis Marcello daro, meluoja, kankina gyvulius ar muša mažesnius vaikus, tėvai nelabai kreipia į tai dėmesį. Jie yra tingūs arba užsiėmę kitomis mintimis ir reikalais. Vaikas išauga į ciniką, be idealų, bet bailys dėl ateities. Kai jis mokykloje pajuokiamas dėl kokių jo skirtingų savybių, jį apima baimė, kurios nebeatkrato visą gyvenimą: ar tik jis iš tikrųjų kuo nors neišsiskiria iš kitų? Jo gyvenimo patosas ir blanki tragedija lieka pastanga būti tokiu, kaip kiti, niekuo neišsiskiriančiu.

Jis stovi prieš veidrodį su paskutinės ma-

dos drabužiais, įmantriu kaklaraiščiu, juodais gražiai sušukuotais plaukais ir saulės akiniais. Jis didžiai patenkintas, kai, įsirašęs į universitetą, pamato tūkstančius jaunuolių į save panašius, ne vien iš paviršiaus, bet ir kalbų bei darbų. Kokios jo asmeninės pažiūros ir nuomonės, jam nesvarbu. Ispanijos pilietinio karo metu jo simpatijos yra Franco pusėj ne dėl to, kad tokio įsitikinimo būtų priejęs per galvojimą, bet kad ir kiti yra už jį. Tais pačiais paviršutiniškais išrokavimais Marcello įsijungia ir į italų fašistinį jaunimą. Tai nereikia jo pasiaukojimą kokiam idealui, kad ir fašistiniam. Ir kai vieną dieną fašizmas griūva (1943 m.), griūva ir jis pats beprasmiškai, kaip beprasmiškas buvo visas jo gyvenimas.

Kai Moravia pastato prieš skaitytojo akis nūdienį jaunimo „didvyrio“ tipą Marcello asmeny, jis priverčia prisiminti pereito amžiaus didvyrį — sukilėlį, nerimstantį dėl esamos padėties, — žmogų su būdo bruožais, išskiriančiais jį iš minios. Mūsų laikų didvyris vaizduojamas kolektyviu žmogum, kuris siekia prie visko prisitaikinti ir neprotuoti prieš kasdienybę, nors joje būtų ir daug netobulumo, netiesos ir mažai laisvės.

Diktatūros užmuša laisvės ilgesį

Totalinės sistemos blogis yra ne vien priespauda. Jei ji išsilaiko ilgus dešimtmečius, gali išaugti naujos kartos, kurios praranda laisvės ilgesį.

Grįžęs iš Sovietų S-gos André Gide rašė („Retour de l'URSS“) apie tokią galimybę ir tvirtino patirtais išpūdžiais. Vienas senas revoliucionierius, nusivylęs Stalino posūkiu, jam guodėsi rusų jaunimu. Jo jaunystė būdavo siūloma skaityti vienas knygas, o kitas neimti į rankas, ir daugiausia būdavo grobštosios pastarosios. Dabar jaunimas ne negalvojęs skaityti tų knygų, ku-

rios draudžiamos ar peikiamos (jei A. Gide būtų gyvas, būtų galima paklausti, kiek tokių draudžiamų knygų aplamai užtinkama Sovietų S-goj). Gide baiminasi, kad diktatūrai dar ilgiau laikantis, bus sugriautos visos sąlygos kultūrinei pažangai. Prie to prisideda modernioji technika, pagrįsta aiškiais matematiniais ir fiziniiais dėsniais. Praktiškoji technika žudanti mokslinį pojūtį, kuris kelia abejones, klausimus dėl galiojančių teorijų. „Man atrodo, kad rusų jaunuolis labai nustebtų, jei jam būtų paaiškinta, kad jis nėra laisvas savo galvoje“, rašo A. Gide.

Jis nustebtų ir dėl pastabos, kad ir jo gyvenimas yra taip pat be laisvės ir jis dėl to neprotuoja. Kadangi rusų jaunimas nebeįvertina laisvės trūkumo, jis negali jos ir ilgėtis. Nesant laisvės reiškinių, nėra kuo išmatuoti viešpatuojančios priespaudos.

Šis klausimas keliamas ir mūsų spaudoje, neramiai galvojant, ar Lietuvos okupacijai užtrukus, komunistai nesunaikins laisvės ilgesio ir ar neužaugo nauja karta, kurios nuovoka apie laisvę bus labai miglota.

Vienas tokių diskusijų dalyvis yra Naujienose minėjęs Krėvės „Erelį“, kaip pavyzdį, kad komunistams nepasisėks Lietuvos jaunimui išrauti laisvės troškimo. Būt kaip paukščių bendruomenė, taip ir žmonių, nesusideda vien tik iš erelių. Sako jų yra juk ir lengvai prijaukinamų sutvėrimų.

Kad žmonės ir per vieną generaciją gali priprasti prie nelaisvės reiškinių ir įgyti kitoki samprotavimą apie valdžią, valstybę ir pilietį, gali patvirtinti ir mūsų vyresnioji karta, gyvenusi nepriklausomoje Lietuvoje. Mes juk save laikėme pakankamai laisvais žmonėmis, bet paprastas policijos pareigūnas, jau nekalbant apie tokį poną, kaip apskrities viršininką, galėjo už administratyvines baudas kišti mus į kalėjimą be teismo sprendimo, kas demokratinėse šalyse reikėtų žmogaus teisių išniekinimą. Mes pripratome nešiotis kišenėj pasą, atsikėlus į naują butą tuojau užsiregistruoti policijos nuovadoje — visa tai kelia šurpą laisvam demokratijos piliečiui, bet mes patys didžiai prispausti dėl to nesijautėme.

Iškovota ir paveldėta laisvė

Pačių iškovota laisvė kaip ir paties uždirbtas pinigai nepalyginamai daugiau branginamas, negu paveldėjus iš tėvų.

Švedas Alf Ahlberg („Vil de unga ha frihet?“) kelia susirūpinimą dėl laisvės ir kovingumo silpnėjimo senosiose demokratijose, neišskiriant jo paties jaunimo. Jis pastebi, jog naujoji psichologija daug atšargiau kalba apie tai, kad „jaunimas maištingas, opozicinis iš prigimties“. Esą to negalima nuginėti senosioms kartoms, bet tenką suabejoti dėl jaunosios. Išsina, kad jaunimo kovingumas pasireiškia tam tikromis sąlygomis, o ne dėl maištingos žmogaus natūros. Jis prisimena, kokius kovos jausmus keldavo Viktoro Rydbergo poezija gimnazistams senaisiais laikais. Augustas Strindbergas juos kerėte užkerėdavo, ir svarbiausia dėl to, kad jis buvo amžinas opozicionierius. Ką jie savo laikais patirdavo iš dogmatinių mokyklų knygų apie socializmą, būdavo tik tiek, kad „socializmas yra mokslas prieš Dievo įsakymus ir žmogišką prigimtį“. To pakakdavo, kad anų laikų švedų jaunimas parodytų šilčiausius jausmus šiam mokslui. Bet įrodyti, kad maištavimas prieš esamos santvarkos negeroves yra tipiškas jaunimo bruožas, Ahlberg neapsiima. Tam prieštarauja jaunosios kartos indiferentiškumas. Senojo Ibseno skelbti žodžiai „Būk sau žmogus“, jaunimo nebeįmonuoja.

Jis netvirtina, bet prisibijo, kad jaunimo neapimtų pamažu, kaip nepastebimas rūkas, nesidomėjimas išlaikyti iš tėvų paveldėtą laisvę ir nenoras dėtis prie tolesnio santvarkos tobulinimo.

Ieškodamas šių reiškinių priežasties, Alf Ahlberg nukreipia žvilgnį į dabarties laisvės pedagogiką, priešingą senųjų kartų prievartos auklėjimui. Norint ilgėti lais-

(Tąsa 4-am psl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žiu arkliu pakinkytas, kitas vėliau atvažiuoja ožiu ir pagaliau trečias žąsinu, ir paskutinis klausia, ar jis anuos dar pavysias; kasėjai nustoja kantrybės ir prakalba (nusikeičia), tada jau iškastas pinigų katilas nudunda žemyn (Nr. 83, plg. 84). Šitokie pasakojimai yra seni: tikrasis lobio savininkas ar saugotojas (juodas šuo!) gina savo turtą, jis kasėjus išgąsdina ar apgauna, priveddamas prie to, kad jie sulaužo kokį draudimą (nekalbėti, nesijuokti, neišsigąsti, neatsigręžti ir pan.), ir visos kasėjų pastangos niekais nueina, kai jau jie buvo visai arti tikslų. Tas gudruolis, sutrukdęs lobio iškėlimą, yra jo savininkas, numirėlis, besirodąs įvairiais pavidalais, tik vėliau kai kur jį pakeitė velnias. Apie nepaprastus važiuotojus ir grąšinimą pakarti lygiai taip pat kaip lietuviai pasakoja dar šiaurės vokiečiai ir švedai.

Pagaliau jei kam ir pasiseka iškelti tokį lobį prieš savininko valią, tai retai kas tuo tepasidžiaugia, dažnai tik nelaimių susilaukia (Nr. 69, 72, 76). Kas kita, jei savininkas, t. y. besivaidenąs numirėlis, pats nori tuo turtu atsikratyti (per sapnus apreiskia, kaip pinigus iškasti, prašo sušerti ar paliesti ir pan.), tada juos galima drąsiai vartoti. Senas yra tikėjimas, kad norint iškasti lobį, reikia jo savininkui atlyginti, duoti auką, užtat kasėjai, prieš pradėdami darbą, nužudo toj vietoj vaiką ar-

ba gyvulį, dažniausiai gaidį. Toks aukojimas žinomas Indijoje, arabų kraštuose, Viduržemio pajūry, Vokietijoje. Ir lietuviškos sakmės „Be dvylikos galvų neišims“ (Nr. 3-4) aiškiai tą patį rodo: reikalauja žmonių galvų, o gudruolis padeda gaidžių galvas ir pasiima užkerėtą lobį. Naujoviškas pakaitalas yra kasėjo pažadas užpirkti mišias už numirėlio vėlę, kurio turtą jis paėmė (Nr. 77).

Papario žiedo ieškojimas (Nr. 84-87) yra labai panašus į užburtų lobų paėmimą. Šitoks tikėjimas plačiai yra randamas ir slavškuose kraštuose, tik lietuviuose jis yra ryškesnis. Vokiečiai ieško ne papario „žiedo“, bet jo „grūdo“. Pagaliau tikėjimas į sugrįžtantį pinigą (Nr. 88-89) yra jau visai kitos rūšies dalykas, tai magiškas daiktas ir tiek, nieko neturįs bendro su numirėliais (plg. vok. Hechtetaler).

Tad ir šitokie trumpi pasakojimai arba sakmės turi ilgą ir gana įdomią istoriją, siekiančią apie pora tūkstančių metų atgal. Žinoma, ne visi jie toki seni, be to, senos yra pačios idėjos arba tikėjimai, o jų įtakoje susidarę pasakojimai gali būti ne tokie seni. Tokiu būdu tose sakmėse tolimia praėitis ir dabartis yra surizgusi į savotišką pynę.

Visos sakmės spausdinamos pirmąkart. Šaltiniai nurodyti sutrumpintai: LMD = Lietuvių Mokslo Draugija, LTA = Lietuvių Tautosakos Archyvas, LZV = Lietuvos Žemės Vardynas, Arch. D arba R = autoriaus rinkinys Amerikos lietuvių tarpe (dienyna arba rutulys fonogramų).

NUORAŠAS.

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO DRAMOS VEIKALŲ KONKURSO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS.
1953.2.1.

Posėdis įvyko 1953 m. vasario m. 1 dieną Čikagoje rez. St. Pilkos bute. Posėdyje dalyvavo: A. Augustinavičienė (LKF atstovė), St. Pilka ir V. Valiukas (teatro atstovai), A. Baronas ir St. Tamulaitis (Rašytojų Draugijos Atstovai). Posėdžio pirmininke vienbalsiai išrinkta A. Augustinavičienė, sekretoriškai — St. Tamulaitis.

Konstatuota, kad šiam Kultūros Fondo konkursui atsiūsta visos 3 veikalai.

Svarstyliniais objektais, tinkamais 1-jai ir 2-trajai premijai gauti, posėdyje komisijos nariai pasiūlyti tik šie kūriniai:

1. Ožkabardžio Kanarėlė
2. Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutis
3. Pažįstamo Pabudimas
4. Vijoklio Sugrįžimas
5. Paliamono Karalius Mindaugas
6. Žvaigždikio Paskutinė Viltis
7. Laimučio Svetimojo Geresnė
8. Nijolės Vienas ir Kiti

Po ilgesnių svarstymų ir diskusijų balsavim. keliu priimta tokia rezultatai:

1-mąją premiją 500 dol. vienbalsiai nutarta skirti Pasistamam už trijų veikalų dramą Pabudimas, o antrąją premiją balsų dauguma nutarta duoti Nijolei už Vienas ir Kiti. Čia pat patikrinus uždaram voko esančias autorių pavardes, aiškėja, kad ir Pasistamas ir Nijolė yra tas pats rašytojas A. Škėma.

Kadangi einant bendra konkurso tradicija tas pats autorius dvejų premijų vienu kartu negali gauti, — iš naujo buvo aptartas 2-trajai premijai tinkamas veikalas, po ilgesnių pasitarimų balsavim. keliu esant vis 3

prieš ir trims už nutarta antrąją premiją skirti Pasistamui už pjesę "Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutis". Atidarius voka patikrą, jog Pesimisto slapyvardis pasirašęs yra St. Laucius. Tad galutinai komisijos ir buvo nuspręsta:

1-moji premija skiriama A. Škėmai už "Pabudimą" ir 2-troji premija skiriama St. Lauciumi už pjesę "Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutis".

Be to, komisijai atrodė ypatingo dėmesio verti dar šie dramų veikalai: Ožkabardžio Kanarėlė, Nijolės Vienas ir Kiti, Vijoklio Sugrįžimas, Žvaigždikio Paskutinė Viltis.

(Pasirašė) Augustinavičienė
St. Pilka
V. Valiukas
A. Baronas
St. Tamulaitis.

Moronas tikras:

Daugėla
Jonas F. Daugėla
Valdybos sekretorius.

Ben Babrausko vadovaujamos draugijos nariai paskelbė, kad jie nepasirašė Lietuvių Kultūros Fondo Dramos Veikalų Komisijos posėdžio protokolo, skyrusio Antanui Škėmai premijas už geriausius dramų veikalus; kad minėto protokolo viršuje būtų užrašyta, jog tai esąs tikrai juodraštinis; kad ne jie, bet A. Škėma paskelbęs falsifikuotą protokolą.

Spausdiname A. Škėmai oficialiai pasiūsto oficialaus protokolo fotostatinę kopiją. Kitoje protokolo pusėje yra taikos teisejo antspaudas ir parašas, tvirtinąs, kad fotostatinė kopija esanti tikra. Fotostatas yra NAUJIENŲ Redakcijoje.

ANTANAS ŠKĖMA

VIEŠA ATGAILA

Prisipažįstu suklydęs. Mano oponentų argumentai sugniuždė mane. Ir todėl man belieka viešai išpažinti savo nuodėmes, apgaillestauti jas, ir prašyti pasigailėjimo. Mano vidinis stovis šiuo metu artimas Kamenevo ar Zinovjevo stoviui garsiojo proceso metu.

Aš gailiuosi parašęs "Pabudimą" ir "Vienas ir kiti". Aš neproduktingai sunaudojau Apvaizdos man suteiktą laisvalaikį. Pasitikiu dr. Jono Balio autoritetu, ir sutinku su juo, kad gobšiai sužėriau pinigus į savo kišenę, nes lietuviška dramaturgija nepriklauso lituanistikos sričiai.

Visiškai pritariu didž. grb. J. V. (o, kad žinočiau jo pilną pavardę ir galėčiau jam atitinkamai padėkoti!), kad mano asmenybė išlenda mano kūrinuose. Juk mano asmenį didž. grb. J. V. puikiai pažįsta, jis jį studijuoja dar iš Lietuvos laikų. Ir štai aš, nelaimingas, patiekiau mėsą, kaip tai preciziniai apibūdino "Kristaus Karaliaus laivas", pasinaudodamas geltonos spaudos mandrybėmis. Juk yra esminis vientisumas mano raštuose, jei jis išplaukia iš dvasinės pusiausvyros stiliaus. (Mano širdinga padėka "Draugui" už gilų, psichologinį literatūros genezės pažinimą).

Už jury komisijos narius... užsakiau specialias pamaldas. Vienintelė aplinkybė pateisina juos. Jury komisija laiku susigriebė, nepaisė taisyklių ir nedavė man antrosios premijos. Juk būčiau sužėres į kišenę dar 300 dolerių, ir vienas velnias žino, kokiems pragaištingiems tikslams būčiau juos sunaudojęs. Ko gero prailginčiau atostogas ir parašyčiau dar ką nors nepadoraus.

Tačiau pati didžiausioji mano nuodėmė yra "Dramos konkurso istorijos" iškėlimas "Naujienose". Pasaulis yra sutvertas tobulumo ženkle, ir šimtas lietuvių rašytojų tai puikiai žinojo, ir išrinko į L. R. D-jos Valdybą geriausius iš savo tarpo. Ir, jei didž. grb. B. Babrauskas ir didž. grb. A. Baronas patarė man tylėti, teisėtai išleidžiant netei-

sėtai gautus pinigus, tai ir reikėjo tylėti, nes kiekviena Valdyba geriau skiria pikta nuo gero už savo narius (kas žmonijos istorijos procese aiškiai įrodyta).

Mano atvirumas buvo nedoras. Dabar tik supratau, kad atvirumas kenkia padoriai tvarkai. Didž. grb. B. Babrauskas ir didž. grb. A. Baronas apdairiai uždangstė konkurso virtuvę. Gi aš pasiilgiau sauvališka (anot didž. grb. St. Tamulaičio) sufalsifikuodamas protokolo nuorašą, padirbdamas parašus, ir neįskaitydamas juodraštinų prieraišų, įrašytų protokole, kurio aš nemačiau.

Didž. grb. panelė Marytė Žičkūtė aiškiai įrodė, kad čia kaltas A. Rannitas. Ištikrųj! Jei ne jis, būčiau pakluses Valdybos ir mirtinai tylėjęs (teatleidžia man didž. grb. panelė, kad mano vaizduotėje ji plevena it nuplikęs dėdė. Tikriausiai, didž. grb. panelė — geltonkasė, o jos akys spindi lino žiedo nekaltumu).

Ir aš nesupratau draugiškumo esmės. Klaidingai galvojau, kad pakvietimas išklausti veikalą ir pakviestojo noras įdėti apie tai žinutę laikraštyje dar nereiškia užsiangavimo amžinai draugystei.

Aš giliai įžeidžiau didž. grb. A. Baroną. Čia kaltas mano neišsilavinimas ir neatidus jo privataus laiško išsiskaitymas. O laiškas buvo parašytas vadovaujantis pačiais kilniausiais etikos metodais. Laiškas buvo parašytas žaismingu ir elegantišku stiliumi, kuris praneša prancūziškąjį (abejoju, ar pats Mauriacas tokį parašytų). Laiškas buvo pamokančio turinio, jame slypėjo doštojevskiškos gilumos, o aš jas palaikiau sukurtu ir šantažu. Aš džiaugiuosi, kad didž. grb. A. Baronas paskelbė viešą prieraišą "Drauge", kuriame paaiškėja — turiu būti jam dėkingas. Aš ir esmi dėkingas. Tik didž. grb. A. Barono taiklių ir gilių filosofinių pastabų dėka, "Paskutinis tardymas" virto "Pabudimu", kuris jau buvo vertas pirmosios premijos. Ateity, šėksiu paskui didž. grb. A. Baroną, kaip ištikimiausias epigonas, ir gal mano aforizmai bus spausdinami "Drauge" šalia A. Barono, Platono, šv. Augustino ir olimpiečio Gliaudos.

(Tąsa 4-am psl.)

NUORAŠAS

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO DRAMOS VEIKALŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS.
1953.2.1.

Posėdis įvyko 1953 m. vasario m. 1 dieną Čikagoje rez. St. Pilkos bute. Posėdyje dalyvavo: A. Augustinavičienė (LKF atstovė), St. Pilka ir V. Valiukas (teatro atstovai), A. Baronas ir St. Tamulaitis (Rašytojų Draugijos Atstovai). Posėdžio pirmininke vienbalsiai išrinkta A. Augustinavičienė, sekretoriškai — St. Tamulaitis.

Konstatuota, kad šiam Kultūros Fondo surengtam konkursui atsiūsta viso 23 veikalai.

Svarstytais objektais, tinkamais 1-jai ir 2-trajai premijai gauti, posėdyje komisijos narių pasiūlyti tik šie kūriniai:

1. Ožkabardžio Kanarėlė
2. Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutis
3. Pažįstamo Pabudimas
4. Vijoklio Sugrįžimas
5. Paliamono Karalius Mindaugas
6. Žvaigždikio Paskutinė Viltis
7. Laimučio Svetimojo Geresnė
8. Nijolės Vienas ir Kiti.

Po ilgesnių svarstymų ir diskusijų balsavimo keliu priemta tokių rezultatai:

1-mąją premiją 500 dol. vienbalsiai nutarta skirti Pažįstamam už trijų veikalų dramą Pabudimas, o antrąją premiją balsų dauguma nutarta duoti Nijolei už Vienas ir Kiti. Čia pat patikrinus uždaram voke esančias autorių pavardes, paaiškėja, kad ir Pažįstamas ir Nijolė yra tas pats rašytojas A. Škėma.

Kadangi einant bendra konkurso tradicija tas pats autorius dvejų premijų vienu kartu negali gauti, — iš naujo buvo aptartas 2-trajai premijai tinkamas veikalas. Po ilgesnių pasitarimų balsavimo keliu esant dviem prieš ir trims už nutarta antrąją premiją skirti Pesimistui už pjesę "Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutis". Atidarius voka paaiškėja, jog Pesimisto slapyvardis pasirašęs yra St. Laucius. Tad galutinai komisijos ir buvo nuspręsta:

1-moji premija skiriama A. Škėmai už "Pabudimą" ir 2-troji premija skiriama St. Lauciumi už "Pesimisto Ponios Žydrienės Bendrabutį".

Be to, komisijai atrodė ypatingo dėmesio verti dar šie dramų veikalai: Ožkabardžio Kanarėlė, Nijolės Vienas ir Kiti, Vijoklio Sugrįžimas, Žvaigždikio Paskutinė Viltis.

(Pasirašė) A. Augustinavičienė
St. Pilka
V. Valiukas
A. Baronas
St. Tamulaitis

Nuorašas tikras:

Jonas F. Daugėla
Valdybos sekretorius.

Kaip Petras Širvokas šioje knygoje, taip pats autorius Juozas Švaistas moka pavergti skaitytoją. Petras Širvokas, atsidūręs pragare, ėmė miklinti viso pragaro gyvenotojus — velnius, muštravo juos kariškai ir net moraliai buvo jų visų ponas ir galiūnas — niekas nedrįso prieš jį, žemės ateivį, kelti balso ir leistis į ginčus. Panašiai užburia skaitytoją Juozas Švaistas. Matyt, pasiskolinęs iš paties Petro Širvoko žavimųjų žolelių ar hipnotizmo galios, per visą savo neploną knygą pririša skaitytojo akis prie eilučių taip, jog po poros valandų nė nepajunti, kad knyga jau perskaityta...

Paėmęs knygos motto iš Dr. J. Balio: „Žmogui reikia iliuzijų, kitaip gyvenimas pasidarytų labai nuobodus. Užtat pasakos buvo ir yra žmonių mėgiamos“, autorius iš karto nuteikia skaitytoją, o ypač kritiką, kad visą knygos turinį imtų kiek lengviau, tarytum kokį žaislelį, bet ne klasikinės literatūros kūrinių.

Surinkti tiek daug lietuviškų pasakų, jas savaip šiek tiek perdirbti ir pritaikyti vienam knygos didvyriui — nelengvas uždavinys, matyt, kaštavęs autoriui prakaito. Visas šis nuotykių vaizdas eina atskirais fragmentais, atskirais vaizdais, daugiausia neturinčiais tarpusavy jokios sąsajos. Čia Petras Širvokas, dar vaikas būdamas, įvairių pokštų iškrečia, paskui stoja tarnauti pas poną į dvarą, kur į jį įsimyli dvarininkaitė, o paskui jau eina lyg ir išbarstyti atskiri epizodai, kuriuose pasireiškia vis tas pats Petras Širvokas.

Kiek stebina skaitytoją net keliolikos metų Petro Širvoko gyvenimo laikotarpio praleidimas, būtent, rusų kariuomenėje, ką autorius tik labai trumpai pirmosios dalies pabaigoje pamini. O juk Juozas Švaistas, pats ilgą laiką tarnavęs kariuomenėje, galėtų rasti, nors ir ne iš pasakų pasaulio pamintų, bet labai įdomių ir nuotykingų karaviavimų įvykių ir pergyvenimų. Vietoje to jau pačiame knygos viduryje (II daly) Petras Širvokas numarinamas, o toliau veikia jau jo dvasia. Žinoma, čia prasideda autoriaus fantazija, kuri skaitytoją nuneša čia į pragarą, čia į dangų. Todėl skaitant ir juntama toji spraga, kuri, tiesą pasakius, esminės klaidos nesudaro — juk autoriaus valia veikalo didvyrių kilnoti, numarinti bei vėl atgaivinti kitokioje šviesoje, arba nutylėti kai kuriuos įvykius.

Autorius turi labai skoningą humoro pajutimą ir nepaprastai lengvą stilių, — knyga perskaitoma vienu prisėdimu. Perskaitęs junti tikrą malonumą ir kiek gailėsčio, kad knyga jau perskaityta ligi galo, nors

AGITACINIO POBŪDŽIO EILERAŠTIS SU PRIEMAIŠA PIRŠLYBŲ

“PAVASARIO saulė*) nušvito meiliai”.

Ir žiūri.

Ei, žeme,

Žemėn kepurę!

Žiūrėk — spinduliai.

Ne saulė, senovės lietuviškas dievas

Šypsos dangun pasilipęs.

Ne giria, ne upė, ne lauką, ne pievas, —

Bet visą tavo ištišą plikę,

Tavo gyvaplaukius, kur suvytę,

Atėjo milijardais degančių pirštų

Naujiam gyvenimui atkasyti,

Atėjo tau pavasario pirštų.

Žeme, rangykis.

Nebepirmas jau sykis

Pavasaris tavo jaunikis, —

Bet taip ištekėki, kad rudenį nebesiskirti.

Kas kad senatvėj tau skruostai suplėkė,

Kas kad senatvėj tau dantys išvirte, —

Liepk — grimą.

Ne našlę, bet tikrą jaunuolę tave aptaisysim,

Tavo rūpesčių juodą arimą

Vasarojų auksinga pudra nubarstysim.

Liepk — kad vainikų vainikai, —

Ne rūtos, bet ištisios girios.

Puoštų tau galvą duobėtą ir pliką.

Įsakyk, kad vasaris, tavo maestro.

Supūstų poetų ir paukščių orkestrą

Ir muzika ne tik kad vestuvėms tau padainavo,

Bet:

Kad dainos skambėtų,

Kad vainikai mirgėtų,

Kad lydėtų tave

Visą gyvenimą tavo.

Saulė iš snaudulio kelia,

Prie vartų jau tavo jaunikis, —

Žeme senele,

Rangykis!

*) Saulė — maždaug kaip pas Maironį.

norėtųsi dar bent keliolika puslapių pagyventi su simpatinguoju širvoku.

Visas knygos turinys prisisunkęs gilaus žmogaus psichologijos pažinimo, savo krašto meilės ir gražių lietuviškų pasakų motyvų persakymų. Skaitydamas prisimeni, kad kadaise, va, šią ar kitą pasakaite esi skaitęs ar iš senelės lūpų girdėjęs. Jos lyg gyvos atsistoja atmintyje, gal kiek pakeistos, bet vėl iš naujo patrauklios ir įdomios.

Knyga naudinga perskaityti mūsų jaunimui, kuris juk neturi tuo tarpu veikalo iš mūsų folkloro, o reti J. Basanavičiaus pasakų egzemplioriai jiems nepasiekiami. J. Švaistas atliko naudingą darbą, patiekdamas gražios lektūros mūsų jaunajai kartai.

A. Norimas

VIEŠA ATGAILA

(Tąsa iš 3-čio psl.)

Ateity imituosiu didž. grb. A. Barono technines išgarsėjimo priemones. Kuriam nors lietuvių rašytojui parašysiu atatinamam paruoštą privatų laišką, o kai pastarasis supyks ir paskelbs laišką spaudoje, reikalaujamas privačios neliečiamybės, papilsiu į “Draugą” eilę straipsnių, kol viršminėtasis rašytojas galutinai nusikamuos beatšakinėdamas, ir kokius metus neberašys ar prozas, ar poezijos, ar dramos. Juk ne visi taip vispasiškai talentingi ir turi tiek laiko, kaip didž. grb. A. Baronas.

Taigi, mano kaltės neišpasakytai didelės. Tėra vienintelis atgailos kelias: neberašyti kūrinių, nebedalyvauti konkursuose, o savo gyvenimo likutį pašvesti konvertitinei linijai optimistinių straipsnių pavidale. Šitie straipsniai sutvirtins lietuvių literatūrą.

J. Gliuda bus išverstas į albanų, tagalų ir mau-mau kalbas, gaus Nobelio premiją, o H. Radauskas bus rimtas kandidatas L. R. D-jos premijai gauti.

L. R. D-jos pirmininkas B. Babrauskas

NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILLINOIS — 4
1953 M. BIRŽELIO 6 D., ŠEŠTADIENIS

pagaliau pasireikš kaip rašytojas, išleisdamas essay rinkinį apie moderniąją mūsų poeziją (pv. apie A. Nyką-Niliūną, H. Nagį ir kt.) ir bus pakviestas “Literatūros lankų” vyr. redaktorium.

Dr. J. Prunskio studijos apie Maupasantą ir lietuviško alaus daryklą Chicagoje bus išverstos į pranežų kalbą, o įvadinį žodį parašys Paul Claudelis.

Nek. Pr. Seserų spaustuvė Putname išleis antrąją “Šv. Ingos” laidą.

Ir t. t. ir t. t.

Pastaba: O vis dėlto mano velnias dar tebesėdi manyje! Todėl siunčiu “Naujienoms” Clevelando Kultūros Fondo oficialaus asmens man prisiųsto protokolo nuorašo fotokopiją, kuri atrodo lygiai taip, kaip protokolo nuorašas “Dramos konkurso istorijoje”. Ir drįstu pažymėti, kad B. Babrauskas ir A. Baronas man prisiųstuose laiškuose nepamėnė, jog aš cituoju ištraukas iš falsifikato (žiūr. “Dramos konkurso istorija”, “Naujienos” 189 ir 190 Nr.). Todėl ir nežinau, kuris iš protokolų yra falsifikatas, nes falsifikato sąvoka gimė po to, kai “Naujienos” išspausdino “Dramos konkurso istoriją”.

Ir drįstu paklausti, ar ne per daug visa

Mintys apie laisvės troškimo silpnėjimą

(Atkelta iš 2-ro psl.)

vės, visų pirma reikia iš savo patirties žinoti, kas ji yra. Pagal Gide, rusų jaunimas jos nebežino ir nebeilgisi. Kad demokratinis jaunimas pamiltų ir suprastų, kas yra laisvė, jam taip pat reikia pajusti prievartą ir drausmę. Laisvė yra bevertis dalykas tam, kuris gali daryti, ką nori, sako Ahlberg. Vaisiai gali būti visiškai priešingi: jis gali pradėti šaukti prievartos, diktatūros (kaip Alberto Moravijos Marcellų). Ahlbergas kelia ironišką klausimą: *ar demokratijose, kur tėvai ir mokytojai leidžia daryti vaikams viską, kas jiems patinka, nekuriama dirva diktatūriniam galvojimui?*

oponentų medžiaga gravituojama į mano asmenį? Juk panaši istorija galėjo atsitikti ir su bet kuriuo rašytoju. Atrodo, kad pamirštas principinis dramos konkurso reikalas.

Priedas: Lietuvių Kultūros Fondo Dramos Veikalų Konkurso Komisijos Posėdžio Protokolo Nuorašo Fotokopija.

KAI KAS IŠ KNYGŲ

Paskelbto Harper romano premijos konkurso (\$10,000) laikas yra ištisi ateinantieji metai: nuo šių metų birželio 1 d. ligi 1954 m. birželio 1 d. Siųstini dar nespausdinti (unpublished) rankraščiai, žinoma, tik anglų k.

Fr. Babcock, Ch. S. Tribune knygų apžvalgininkas, sako, kad “nuomonių skirtumai yra vienas iš tų dalykų, kurie daro gyvenimą įdomesnį ir knygas vertinant”.

Štai, 1953 m. Pulitzer premijos irgi sukėlė įvairaus atgarsio. Romano premija E. Hemingway už *The Old Man and the Sea* ir poezijos premija Archibald MacLeish už jo rinktinę, tiesa, nieko nenustebino. Bet biografijos ir istorijos knygų premijos buvo gana netikėtos ir lig šiol tebekelia priešingų nuomonių.

MANO BRANGUS VAIKUTI

Motinos kreipimasis į savo sūnų

Sėsk čia šalia manęs, aš noriu tau ką papasakoti.

Prieš porą metų tu dar bėgiojai gatvėse su vaikais, bet dažnai, net labai dažnai bėgiojai ir vienas. Tu dar nelabai tegalėjai prisidėti prie vietos vaikų ir su jais žaisti. Tau dar tada buvo viskas nauja ir daug kas nesuprantama. Tu negalėjai būti visada vienas, arba visada būti prižiūrimas prie savo sesutės, kai aš tau duodavau ją prižiūrėti; prie mažo vaiko reikia kantrybės, ir aš mačiau ir supratau, kad tau tas kūdikio vedžiojimas buvo didelė našta. Tu, mano mielas, tu buvai labai geras berniukas, ir tas laikas ir tas rūpestingumas, kiek tu tada sudėjai savo sesutei, yra brangus tavo tik dar beprasidedančio gyvenimo bruožas. Kad aš būčiau rašytoja, surašyčiau tavo biografiją ir tavo vaikystę gražiai aprašyčiau. Tu būtum garsus berniukas ir būtum pavyzdys visiems

Bet tu negalėjai būti visada vienas, ar su tuo vaiku; tau reikėjo berniukų tavo amžiaus, kad tu galėtum su jais kalbėtis ir su jais žaisti. Tu jau žinojai keletą kaimynų berniukų ir kartais su jais žaisdavai, bet iš pat pradžių tau buvo neįauku ir daug kas nesuprantama. Vietos vaikų žaidimai, — tas jų laktymas slapstymasis ir šaudymas gatvėse, — ne tik tau, bet ir mums suaugusiems atrodė baisus, laukinis. Iš tikrųjų, tas toks vaikų žaidimas ir ateina iš laukinių indėnų gyvenimo, kaip jis aprašomas knygoje, rodomas paveiksluose ar filmuose, ir jis vaikus vilioja, nes jis labai veikia jų vaidinius, kelia įtempimą, reikalauja daug stailių judesių. Sveikam vaikui tie dalykai reikalingi, todėl aš nesistebėjau tavo noru būti su tais vaikais, ir aš tavęs nuo to nelaikiau, kada tik galėjau pati mergaitę prižiūrėti. Ar tu atsimeni, kaip tu džiaugeisi, kai dėdė tau nupirko šaudyklę, The Pistol, geresnę už visų kitų vaikų šaudykles? "O, tą aš atsimeinu. Tai ištikrųjų, buvo gera šaudyklė. Aš nežinojau, aš... aš nežinojau ką sakyti, negalėjau kalbėti. Visi vaikai sakė, kad tai geriausia pistol. Ji niekada neužspringdavo, ji kirsdavo ir kirsdavo..."

Taigi, matai, tavo dėdė suprato, kad tau reikia kuo nors pasirodyti, kad kiti vaikai nestumtų tavęs į užpakalį. Ir kai tu pasirodei su ta šaudykle, jie visada norėjo, kad tu su jais būtumei. Tai buvo tikras laimėjimas.

Tu dabar nebe vaikas jau, mano jaunuoli. Ir aš tau dabar no-

rėjau pasakyti, kaip man tas gyvenimas atrodė. Aš jau sakiau, kad vaikų žaidimai ateina iš laukinių žmonių gyvenimo. Tam tikru atžvilgiu viskas ateina iš laukinių, nes kada nors praeityje visi žmonės buvo laukiniai. Ta mes žinome iš istorijos. Dabar yra kitaip. Kai į civilizuatą ir kultūringą gyvenimą įdedama kas necivilizuota, pasidaro nedarnu. Taip ir tie vaikų šaudymų žaidimai. Šalia to, užaugę žmonės kartais šaudė ne žaisdami: jie šaudė, žudo ir plėšia. Tai taip pat laukinių žmonių darbai, tik jie dabar laikomi jau nusikaltimais. Ir matai, kas darosi: vaikai žaidžia ir jų niekas nesustabdo, ir suaugę daro užpuolimus ir apiplėšimus, ir jų niekas nesustabdo. Tai jau blogai. Kodėl dabar žmogus turi eiti užpulti kitą žmogų, jį žudyti, atimti jo turtą? Iš kur tatai atsiranda? Kaip tu manytum, mano sūnau?

"Aš... aš nežinau".

Aš jau sakiau, kad tai ateina iš laukinių. Laukiniai neturi valstybių, neturi įstatymų, ir kuris būrys ką padaro, tas turi būti gerai. Kad žmogus iš mažens nebūtų mokomas, jis vėl pasidarytų laukinis. Kodėl dabar vaikai nori turėti šaudykles ir kitas į kitą pyškinti? Neseikėti norai ir nuveda žmones į nusikaltimus. Ypač, kai jie nėra gavę gero auklėjimo ir rimto mokslinio. Ir aš dabar noriu tavo dėmesį į tuos dalykus atkreipti, kad tu ne tik suprastum kas yra gera, ir kas bloga, bet ir jumei tatai savo sieloje. Tu žinai, mano sūnau, kad kitas berniukas, kai jam reikia pasiimti kamuolį, įkritusį į kaimyno gėlyną, išoška ten tiesiai į gėles, dar tyčiom jas paspardys, ir išeis lyg koks karžygis, kuris nieko nebijo. Kitas berniukas įeis ten ir atsargiai praskleidęs gėles pasiims savo kamuolį, nepadarydamas jokios žalos. Ir suaugę žmonės nėra vienodi: kitas tik ir žiūri, kur jis galės ką padaryti ar ką gauti, kad tik jam būtų naudos, nepaisant, ar tai bus garbinga, ar bus kam daroma skriauda, o vėl kitas žmogus labai griežtai atsisako visa, kas yra ne jo, kas nėra jo teisingai ir garbingai uždirbta. Dabar, jei tau reikėtų pasirinkti sau draugą, kurį tu imtumei, tą gobšį, ar teisingąjį griežtąjį žmogų? Matai, kaip yra. Tu dabar supranti, kad jei žmonės laikytųsi tokio supratimo, nebūtų savanaudžiai, tai gyvenimas būtų daug švaresnis ir gražesnis. Ir čia sakoma, kad kai žmonės turi gražių idealų, atseit, gražių minčių ir garbingų tiks-

ly, jie sukuria gražių darbų, padaro ir savo gyvenimą gražų ir garbingą; jie paskui ir savo vaikų vaikams yra garbingi ir su pasigerėjimau minimi.

Kai dabar kalbame apie idealą, t. y., gražias mintis ir gražius tikslus, turime neužmiršti, kad mes esame į šį kraštą atvažiavę iš kitur; kad mes esame kitoki žmonės, negu dauguma vietinių, ir kad mes esame lietuvių tautos žmonės. Tauta, matai, taip pat yra idealas, atsiradęs vienos vietos ir vienos kalbos žmonėse. Kol žmogus yra savo gimtame krašte, tai jam ne klausimo nėra, kas jis yra, bet išvažiavus kitur jau pasidaro kitaip. Ir čia tuojau žmonės skyla į du skyrius: garbingi idealistai ir savanaudžiai. Yra tokių greitų, kad kai tik išigijo daugiau dolerių, jam visi buvę idealai nueina niekais: jis atsisako savo draugų, savo visuomenės, savo tautos ir persiima tik savo asmens nauda: gražūs drabužiai, gražus butas, brangus automobilis ir kuo didžiausias uždarbis. Lietuvoje jis gal buvo mokytojas, ar valdžios įstaigos tarnautojas, o gal net universiteto profesorius, ir dabar jis lieka niekas, dolerio vergas, nusmukęs į paprasto darbininko galvoseną: kad tik uždirbi gerai — daugiau nieko nežiūrėk. Kai žmogus sumina savo turėtus idealus, kas pasidaro, kas jam belieka? Aiškų, jis lieka savanaudis, ir jis jau negali būti garbingas žmogus; jis yra žuvis ir savo visuomenei, ir savo tautai. Kuri tada iš jo nauda? Tik tokia, kokios yra iš mašinos užkaiščio, paprasto daikto, o kaip žmogus, kaip dvasinė būtybė jis yra bevertis. Išižiūrėję į vietos visuomenės gyvenimą, galime matyti, jog tie lietuviai, kurie yra žymūs ir žinomi savo tautoje, jie yra žymūs ir žinomi ir vietos gyvenime, o kokie bėgliai, skubą persimesti į naudingesnes vietas, dingsta, kaip dūmai ore ar trąša žemėje.

Tokia mano kalba šį kartą, mano berneli. Aš esu tavo motina, ir aš savo širdies gelmėse, savo sieloje ir visoje savo būtybėje turiu gyvą virpantį troškimą, kad tu augtum, būtum gražios išvaizdos ir būtum gra-

žus ir didingas savo dvasioje; kad tavo asmenybė būtų įtakinga ir kilni ir kad tu visada gyventumei pagal gražiausius ir brangiausius idealus.

Tavo Motina

CICEROS MOKYKLOJE

Lietuviškųjų dalykų vedėjas, Cicero šv. Antano parapijos mokykloje, mokytojas Kreivėnas yra išugdęs ir išplėtojęs į tvarkų ir reikšmingą organizmą. Iš tos mokyklos mokinių, berniukų ir mergaičių, jis yra išrinkęs tokius, kurie sugeba deklamuoti, dainuoti ir groti kuriuo instrumentu (tuo tarpu tik švilpynėlės) ir sudaręs chorą — orkestrą, jau pajėgiantį atlikti pramoginių parengimų programų dalis. Antai, tie vaikai, mokytojo Kreivėno vadovaujami, pasirodė lietuvių motinos dienos minėjime Ciceroje; jie dalyvavo ir Tėviškėlės redaktoriaus dailininko Vlado Vijeikio suruoštame Juozo Bačiūno sveikinime Tabor Farmoje, to Tėviškėlės rėmėjo gimtadienio proga

Mokytojo Kreivėno darbas yra graži pradžia, kur jaunimas, dalyvaudamas kultūrinuose visuomenės veiklose žygiuose, jau daro pirmuosius išėjimus į organizuotąją tos visuomenės darbuotę. Reikia tikėti, kad ir kitose parapijinėse mokyklose yra tuo pačiu keliu einama.

Iš pedagoginės spaudos

Švietimo Kelias, pedagoginis mokytojų sąjungos skyrius dienraštyje Draugas, geg. mėn. 24 d., rašo apie mokytojų atlyginimus Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur tie atlyginimai esą labai žemi, ir rašo apie pavojus vaikų nulietuvėjimo ir reikalą bei būdus vaikų lietuviškumui išlaikyti.

Apie Mokytojų Sąjungos susirinkimą

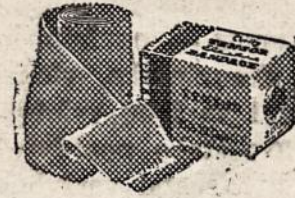
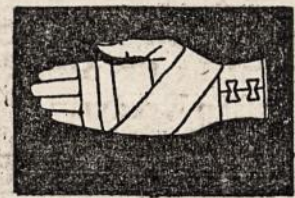
Redakcija dar nėra gavusi žinių, kaip vyko sąjungos susirinkimas, kuris buvo šaukiamas geg. 24 dieną, ir tikisi, kad ateinančioje Mūsų Mokyklos skiltyje tas reikalas bus nušviestas.

Skaitkite "N-nas"

An elastic bandage that's truly elastic!

... TENSOR by BAUER & BLACK

Because TENSOR's elasticity depends on LIVE RUBBER THREADS rather than some special fabric weave, TENSOR provides exact pressure control. Doctors recommend TENSOR to relieve muscle sprains, varicose veins, phlebitis and as a chest binder in whooping cough and pleurisy. And TENSOR is the true-elastic bandage that's light-weight, inconspicuous and quick laundering—with non-ravel edges.

\$7.20 2" x 5 1/2" yard roll. Larger sizes in stock.

PAUL SURGICAL CO.

6161 So. Kedzie Ave.

Chicago, Illinois

Adresas: KAZYS BUKAUSKAS, 1532 S. 49th Court, Cicero, Ill. TO 3-2337

VARŽYBAS PRADEDANT

s.v.v.sl. A. DOBILAS

Štai prieš mane guli Vyriausio Skautininko Krivulė, kuria skelbiamos skautiško pažangumo varžybos. Tai ne paprastas pranešimas, bet vykdytiną išakymą. Ta proga noriu su tavimi, mielas skaute, ir vadove, aptarti šio išakymo vykdymą.

Šiais metais minime 35 metus Lietuvos skautijai. Tai nepaprasta sukaktis, susijusi su mūsų našaus darbo vaisiais ir laimė, kurią patyrėme šią ilgą eilę metų skautaudami. Jai atžymėti ir pabrėžti mūsų Brolija skelbia — įsaka stoti į skautiško pažangumo varžybas.

Mielas broli skaute, skiltininke, draugininke ir vadove, ar jau perskaitė šių varžybų taisykles? Ar išstudijavai ir paruošė planą joms vykdyti? Ar tvirtai su skautišku entuziazmu ir pareigingu nutaremi joms dalyvauti? Jei dar ne, tai skubėk! Jau laikas! Žinok, kad nuo šio dalyvavimo varžybose priklauso tavo skautiškas ir pažangus skautybės. Juk tu žinai, kad visas tavo skautavimo kelias yra varžybos, kilimas aukštyn, tobulėjimas ir laimėjimai. Lai nelieka nė vieno skauto už šių varžybų ribų. Kas pamiršome "jau senai praeitus dalykus" pasikartokime; kas neturėjome progos išgyti skautiško patyrimo, ar dar neturėjome skautiško džiaugsmo, — neatidėliodami stokime į šias varžybas, — juse mes visa tai atsieksime. Pavasaris ir atbudusi gamta lai pažadina tave ir mane ir išvilioja į patyrimų bei pramojų mokyklą: iškylas, stovyklas ar sueigas žydnčius parkuos, miškuos, paupiūs ar paežerėse. Gamta juk yra mūsų skautavimo erdvė, kurioje mes tampame tikri skautai.

Mielas broli, nedvejodamas stok nuo šiandien į varžybas. Ar žinai, kad skautas be iniciatyvos ir be tvirtos valios yra minkštas medis, bet ne tvirtas plienas. Ar nenori, kad tavo krūtinę puoštų garbingas pažangus skauto ženklelis užbaigus varžybas? Ar tu vienas nori atsilikti, kaip kvailas avinukas, kada tavo skiltis stoji: visi už vieną — vienas už visus! Tegul šis mano paraginimas būna mano kvietimu į varžybas mums abiems.

Broli skiltininke, ar žinai, kad tikrasis skautiškas gyvenimas vyksta tik tai skiltyje? Išidėmėk, kad tik vieninga, drausminga ir veikli skiltis gali užtikrinti laimėjimą. Žinok, kad nuo tavęs pareina galutinis skilties pajėgumas. Stiprink ir padėk kiekvienam savo broliui kiekviename darbe ar užsimojime. Kreipkis į savo draugininką, išdėstydamas visus savo skilties trukumus ar silpnumus. Jis tau padės ir pritaras. Gerai ir nuodugniai pasitikrink savo skilties skautiškumą ir apsilėidimus. Žiūrėk, kad tavo skilties skautai ir pats vykdytum varžybų reikalavimus pilnai, bet nerinktum taškus tik pasižadėjimais ar paviršutinišku vykdymu. Tu esi atsakingas dėl pažangumo ženklelio užsitarnavimo savo skiltiai ir sau. Negarbingas pelnytas yra niekšybė! Paviršutiniškumas — neužsitarnavimas!

Broli draugininke, vieneto vadove, ar aptarė varžybų vykdymą ir priežiūrą savo štabo posėdyje? Ar visos skiltys ir vienetai varžybose dalyvauja? Ar turite nustatytą planą ir tvarką, kuria šios varžybos eis? Paruoškite varžybų vykdymo planą detalizuotos darbotvarkės forma. Dabar pats geriausias laikas skilties iškiloms ir mažesniems skautiškiems užsiėmimams. Vasaros karščiai ar rudens lie-

tūs nebus patogus laikas. Vasaros stovykloje visko nesusėsi praeiti. Be to, žiūrėk, kad ji nebūtų varginanti ar per daug sausa dėl teoretinės programos. Besibaigiant mokslo metams ar atostogų metu, duok skautiško patyrimo, iškylų, pratimų, sporto ir užsiėmimų gamtojė. Vasaros malonumus galėsi išnaudoti poilsiui ir savo paties asmeniškoms atostogoms. Nepajusi, kaip prabėgęs dienos. Šaltomis ar lietingomis rudens dienomis sustiprinsi teoretines žinias, patikrinsi ar viską atlikai, ar dar nebėra galimybių ką nors nuveikti ir pelnytį daugiau taškų. Visą varžybų laiką būk nuolatiniam ir glaudžiam kontaktui su savo skiltimis ir skiltininkais. Stebėk, patark, padėk ir tinkamai vertink atliktus darbus taškais. Nuo tavęs, kaip ir nuo skiltininko ar skauto, pareis atitinkamai aukštas varžybų pasekmių lygis.

Pirmas šių varžybų sūkis tebūna: **išveskime skiltis, draugoves ir būrelius pilnoje sudėtyje į gamtą!** Nuo šiandien pradėkime skautiško pažangumo varžybas visi suvienytomis jėgomis. Ne tik varžybų laimėtojai, bet visa lietuviškoji skautija džiaugsis atsiektais mūsų laimėjimais; tinkamai atžymėsime 35 metų sukaktį ir išeisime daug pajėgesni bendroje mūsų organizacijos veikloje.

LIETUVIAI LAIMI

"Iš kur lietuviai taip gerai krepšinių išmoko žaisti?" — paklausė Berlyno krepšininkai, pamatę lietuvių Vasario 16-tos gimnazijos krepšinio rinktinės rungtynes su Niedersachsen nugalėtoju "Marathon" Hannoveri.

Taip, paskutiniu laiku lietuvių Vasario 16 gimnazijos Diepholze moksleiviai — krepšininkai tai kelis kartus įrodė. Š.m. gegužės mėn. 18 d. iš Diepholzo dviračiais išvyko į Osnabrücką 10 PLSS "Aušros" tunto uniformotų skautų. Gegužės 19 d. jie rungėsi su Osnabrūcko valstybinės berniukų gimnazijos krepšininkais. Rungtynės įvyko puikioje šeiminių sporto salėje, kuri dar buvo per mažą sutalpinti visus žiūrovus — vokiečių gimnazijos mokytojus ir jų auklėtinius. Antroji lietuvių Vasario 16 gimnazijos rinktinė užtikrintai nugalė Osnabrūcko valstybinės gimnazijos II-ja rinktinę pasekme 46-24(16-10), o lietuvių pirmoji rinktinė nugalė vokiečių pirmąją rinktinę net 100-35(50-10) rezultatu. Kaip ir po pirmo susitikimo Diepholze, Osnabrūcke spauda vėl nesigaili gražių, nuoširdžių komplimentų mūsų jaunesniems krepšininkams. Už pirmąją lietuvių Vasario 16 gimnazijos rinktinę puikiai žaidė: V. Brakauskas, P. Kazirskis, L. Venclovas, V. Birietis ir E. Polkis. Antrąją rinktinę atstovavo: V. Reitneris, V. Raišys, A. Lingė, V. Kiaupa ir V. Timpa.

O štai š.m. gegužės mėn. 23 d. lietuvių Vasario 16 gimnazijos rinktinė dalyvavo propagandiniame krepšinio turnyre, kuris įvyko Hannoverio mieste. Tai žaibo turnyras ir mūsų sportininkams teko iškovoti 4 rungtynes. Pirmos rungtynės prieš HBC Hannover gana lengvai laimimos pasekme 42-14. Po trumpos pertraukos į aikštę išbėga "Marathon" — Hannover, Niedersachsen krepšinio nugalėtojas. Tai ištvermingai ir kietai kovojantis vienetas. Mūsiškiai stoji į kovą ir po įdomių, gražių rungtynių užtikrintai laimi 31-15(20-8). Aiški lietuvių pergalė verčia susirūpinti turnyro favoritą VFL Berlin. Šios komandos žaidėjai įdomiausi jauna mūsų moksleivių komanda ir ją aukštai vertina. Lietuviai, jau gerokai pavargę, po gana lygaus pirmo puslaikio aiškiai nu-

gali TG-Herdford 31-24(14-14). Žiūrovai nekantriai laukia finalinių rungtynių. Daugelis galvoja, kad lietuviai laimės. Finalines rungtynes, abi komandos pradeda labai atsargiai. Berlyniečiai žaidžia apgalvotai ir gerai. Tuoj pastebima amerikiečių krepšinio mokykla. Lietuviai gimnazistai žavėtinai kovoja, atidžiai dengia ir stambiai pereina į puolimą. Be to jų žaidimas elegantiškesnis-estetiškesnis. Pradžioje keliais metimais veda mūsiškiai. Puslaikis baigiamas 9-8 berlyniečių naudai. Antrame puslaikyje rungtynės dar daugiau įtemptos. Bet štai keli efektingi mūsiškių metimai ir lietuviai veda. Iki rungtynių pabaigos ištvermingai kovojantieji lietuviai baigia rungtynes savo naudai pasekme 20-14(8-9). Žiūrovai ploja. Mūsų komandos kapitonui V. Brakauskui išteikiama dovana — nugalėtojų skirta vėliavėlė. Ypatingai nuoširdžiai lietuvius sveikina antrą vietą užėmusi VFL Berlin komanda. Berlyniečiai mūsiškiams dovanoja prisiminimui skoningą vėliavėlę su Berlyno lokiu ir būtinai kviečia atvykti rungtynėms į Berlyną. Atsisveikinama labai draugiškai, o berlyniečiai sako: "Tiki pasimatymo Berlyne!"

PAKOL NEVĒLU

Šiemet sueina šešiasdešimt metų TAUTOS HIMNUI. Būtų be galo gražu šią sukaktį visur atitinkamai paminėti. Tuo pačiu prisiminti lietuvių tautos žadintoją, poetą, rašytoją ir patriotą Dr. Vincą Kudirką. Štai Detroito lietuvių skautai ir skautės pradėjo ruoštis tokiam paminėjimui. Be galo gražus ir girtinas detroitiečių skautų,čių šis gražus užsibrėžimas. Tikėkime, kad ir kiti paseks jų pavyzdžiu. Ta proga noriu padaryti gal ne visai eilinę pastabą.

Kiek yra žinoma, Detroito skautų,čių vadovybės pavedė sktn. L. Heiningui minėjamą suruošti ir vadovauti. Numatyta pastatyti veikalą "Dr. V. Kudirka". Ši veikalą vaidinti apsiėmė (rolės paskirtos) ponios Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujama scenos mėgėjų grupė. Neradus reikiamų artistų yra pasiskolinata iš "Alkos" scenos mėgėjų grupės. Svarbiausioji, t. y. Dr. Vinco Kudirkos asmens rolė paskirta vienam iš "Alkos" vaidintojų, kuris vargu ar šią rolę reikiama atliks ir Dr. V. Kudirkos charakterį sukurs. Nekalbėsiu čia apie tai, kiek daug rimto ruošimosi reikia šį veikalą suvaidinti, bet apie meno mėgėjų silpną vaidybą ir mažą sceninį patyrimą.

Tiek viename, tiek antrame scenos mėgėjų kolektyve tėra po du ar tris mėgėjus, kurie dažniau ir pastoviau įvairiuose vaidinimuose dalyvauja. Likusieji gi gal porą ar trejetą kartų tėra vaidinę. Maža to, nė vienas iš jų neparodė pakankamo pajėgumo ar sugebėjimų. Gal dėl to, kad paprastai dėl laiko stokos pasirodžiama kaip "ant konweyer'io". Daugumas iš jų neturi nė mažiausio supratimo apie artistų, nors ir mėgėjų, statomus reikalavimus. Tarsena ir balso pastatymas blogi. Dėl to nekaltinu gerbiamus mėgėjus, bet vadovus-režisiorius. Kaip ten bebūtų, per daug rizikinga imtis atsakomybės pasirenkant rimtą ir sunkų dalyką. Tuo labiau, kur yra per daug pavojinga. Didžiuojus p. Mikšienės drąsa ir pasitikėjimu, bet abejoju ar pavyks. Bijau pagaltoti apie atsiliepiumus ir recenzijas, jei išrimto ir gražaus veikalo išeis tragi-komedija, jei Dr. Vinco Kudirkos asmuo scenoje bus sudarkytas. Primeniu, kad gyvenantiems ar tikrovėje buvusiems asmenims suvaidinti scenoje nepakanka būti mėgėju ir net gabiu artistu-profesionalu. Nesivadovaukim tik žinojimu, kad kartais teatrai ar filmų studijos parenka svarbiausioms rolėms atlikti vieną ar kitą žmogų išminios. Tam jie turi savo tam tikrą mokyklą. Be to dar, atsiklausoma viešosios opinijos.

Dr. V. Kudirka yra mums brangus, didelė asmenybė ir tautos didvyris. Svarbi ir ne eilinė sukaktis mūsų TAUTOS HIMNUI. Dėl to paminėkim atitinkamai.

Šitokiais ir panašiais reikalais turėtų griežčiau pasisakyti mūsų kultūrininkai, rašytojai, menininkai, teatralai ir atskirų sričių žinovai. Per dažnai mes sugretinam rašytoją su gra-

fomanu, tapytoją su fotografu, žymų pianistą su Balf'o parengimu ir t.t. Neretai ant scenos užkeliam šalia prima balerinos koki "humoristą", kuris nei per linamynę nesugebėtų mergi nas prajuokinti, ar šalia operos solistės išleidžiam dainuoti kokią mėgėją su "žuvies" balsu. Kaip gi šiuos reiškinius pavadinisite?.. Suvalkietis

Pas Detroito skautus,-es

Detroito skautai ir skautės, pirmieji paskelbę skautiško pažangumo varžybas (Šv. Jurgio iškilmingos sueigos metu), rimtai stoji į šias varžybas. Tuo reikalu "Baltijos" vietininkija ir "Gabijos" skautių tuntas turėjo štabų posėdžius, kuriuose aptarė šių varžybų pravedimą. "Gabijos" tuntas skautiško pažangumo varžybas praveda savo vieneto tarpe. "Baltijos" vietininkija dalyvauja Brolijos skelbtose varžybose ir rungtyniaujia su sesėmis. Taigi, broliai turi dvigubą varžovą. Linkėtina ištvermės ir sekmės šiose dvigubose varžybose.

"Sakalų" skilties leidžiamo laikraščio "Žvalgas" išėjo trečias numeris. Pastarasis visai geras. Šalia skautiškų žinių ir skelbimų tilpo neblogas rašinėlis, kuris turi net ir litegaturinių gabumų pasireiškimą. Šio laikraščio redaktorius skautas K. Griškėlis paskirtas jaun. skautų "Vytenio" draugovės adjutantui. Redaktoriaus pareigas perims "Sakalų" skilties skiltininkas pskl. V. Šeputa.

Jaun. skautų "Algimanto" draugovė padalinta į dvi draugoves. Antrosios jaunesniųjų draugovės vardas — "Vitenio". Draugininko pareigas laikinai eina s.v.v.sl. Z. Rekašius. Windsor'o lietuvių bendruomenė pakvietė jaunesnius skautus ir jaun. skautes atvykti suvaidinti "Mėlynasis Drugelis". Tad "Mėlynasis Drugelis" nesuglaudė sparnelius miegui, kaip kad rašė skautų laikraščio "Žvalgas", bet skraido net į užsienius. Šis vaidinimas numatomas pastatyti šio mėn. 30 d.

"Geležinio Vilko" skautų vyčių būrelis ruošiasi vyksti į Niagara Falls stovyklą trims dienoms: liepos 3—5 d.d. Taip pat nemažas būrelis vyksta ir vyresniųjų skautių.

"Baltijos" vietininkijos skautų stovyklai užsirašė dar ne visi skautai. Dar galima užsirašyti kreipiantis į savo draugininkus, arba į stovyklos vadovą pskt. Joną Paruskevičių tel.: TA 5-1644, arba ūkio ir techn. dalies vadovą v.sl.A. Banionį tel.: VI 3-2571. a.b.

"Aušros" Tuntas Diepholze

Diepholzo lietuvių Vasario 16 gimnazijoje pasibaigė berniukų krepšinio turnyras. Po permainingų ir lygių rungtynių visai užtarnautai gimnazijos nugalėtoju buvo "Žaibo" komanda, kurioje taip pat žaidžia rinktinės žaidėjai V. Brakauskas ir P. Kazirskis.

Vokiečių skautų vadovybė (BDP) sutiko, kad lietuvių reprezentacinis vienetas Kanderstege, 5-jame skautų vyčių Rovermoote, susidarytų ne iš 5, bet 6 lietuvių skautų-vyčių. Mūsų reprezentacinį vieneta sudarys PLSS "Aušros" tunto skautų-vyčių "Margio" būrelis, kurio nauju vadu išrinktas s.v.sl. Edvinas Polkis.

Vasaros stovyklai PLSS "Aušros" tuntas gavo per s. Vl. Petukauską, iš Clevelando skautų vietininkijos, du maisto siuntinius. Nuoširdžiai dėkojam.

Ne duonos šaukia vargšai žmonės, bet žmoniškumo. —Vydūnas

\$500 UŽ VONIOS ĮRAŠĄ

Juos uždirbo Herman Perlman, sugalvojęs tokį užrašą ant Baltųjų Rūmų (JAV prezidento) vonios: "Šioj vonioj maudo si žmogus, kurio širdis visad švari ir visad ištikimai tarnauja savo tautai".

Prie "Naujienų" kai prapras—uarbą, žinią, —viską rasl.

Redaguoja:
REDAK. KOLEKTYVAS

ak. Redaktorius:
K. KETURAKIS

Rankraščius siūsti: SPORTO PASAULIS
5647 S. Rockwell St., Chicago, Ill. arba 2325 S. 111th St., Milwaukee, Wis.

ALGIRDAS ŠOCIKAS EUROPOS MEISTERIS

(Wolfgang Kraft, spec. Sporto Pas. koresp. Europoje)

Su didele įtampa lauktos, X-tosios Europos mėgėjų bokso pirmenybės baigėsi šeiminkų — lenkų dideliu, gal net ir nelauktu, laimėjimu. Iš dešimties svorių, lenkams atiteko net 5 titulai ir pagal taškų vertinimą, jų komandai pripažinta I-ji vieta Europoje (21 tšk.). Antroje ryškioje pozicijoje atsistoja Sovietų S-ga su trimis laimėjimais ir 15 tšk., trečioje — jaunoji vokiečių ekipa, kurios du vyrai iškopė į laimėtojų eiles (8 tšk.) ir toliau seka Anglija ir Čekoslovakija po 4 tšk., Ryt. Vokietija, Irlandija, Rumunija ir Vengrija po 3 tšk.

Rungtynių eiga

Pirmieji (lengvieji) svoriai, kurių meisteriais yra lenkai Kukter, Stefaniuk ir Kruza, buvo ryškūs savo pajėgumo pranašumu ir nekėlė abejonių dėl laimėjimų. Labai aštri kova buvo tarp pusvidutinio Max Resch, kuris aštrioje puolimo ofenzyvoje nugalė prancūzų Candau ir rusų Papp. Pussunkiam aršiai grumiasi rusas Tischin prieš vokiečių Nitzsche, bet rezultate pralaimi ir rytų V-jos atstovas išplėšia II-ją pergalę vokiečių tautai.

Žinoma, didžiausio dėmesio centre buvo sunkiasvorių susitikimas, kuriam daug vilčių dėjo Sovietų S-ga į savo geriausią boksininką Algirdą Šociką (lietuvis).

Pirmajam susitikime Alg. Šocikas turi partnerį rytų vokiečių Pingel, kurį pirmajam rounde lengvai sudoroja ir toliau be sunkių kovų pasiekia baiginius — finalinius susitikimus.

Čia jo priešū irgi lenkas Wegrzyniak, kurį per visus 3 roundus nesunkiai nugalė, tuo pat tapdamas Europos mėgėjų sunkaus svorio bokso meisteriu.

Patį rungtynių organizacija, kas liečia techniskąją pravedimo pusę ir dalyvių apnakvydinimą, buvo menkai organizuota, nors išoriniai ir nuoširdžiai priimta. Tas ypatingai išryškėjo rungtynių metu taškus skaičiuojant ir išnešant paskirų porų laimėjimo sperndimus.

Redakcijos prierašas: Mes nuoširdžiai esame dėkingi mūsų spec. koresp. W. Kraft už skubią informaciją, kurioje jis ir žymi mūsų A. Š. kaip lietuvi.

Ta pat proga norime pastebėti, kad šiaur. Vokietijoje leidžiamas laikraštis "Sport Megaphon" (Liubeke), mūsų Alg. Šociką mini kaip "Russe". Būtų tikslu, kad PLB-nės atitinkami organai Vokietijoje, padarytų reikiamus žygius atitaisyti. Savo keliu ir Vyr. F. A. S. K-tas duos kai kurių paaiškinimų atitinkamoms vokiečių sp. laikraščių redakcijoms, dėl mūsų vyrų

Kitos sporto žinios

Futbolas

Tarpvalsinėse rungtynėse Šveicarija pralaimi Turkijai 1:2 ir Chile — Anglijai 1:2.

Pasaulio pirmenybių priešaisimiuose, Brazilija, suomių sostinėje Helsinkyje, suomių nuvainikuoja Suomiją 4:2.

Brazilų vienuolikė, vardu America FC, kuri Sekminių progai viešėjo Essene, sausai supliekė (4:0) Rotweiss Essen futbolo komandą ir parodė aukštą žaidimo kokybę. Brazilų komandoje žaidžia ir negrai, kurie daugiausia ir išsilyginę savo puikią techninę ir kondiciją.

Jugoslavijos rinktinė Belgrade, Partizane stadione, supliekė Valiją 5:2 (4:1).

Europos pirmųjų futbolo susitikimų lėtas žaidimo metu taip atrodė:

1. Vengrija — 11:5 tšk.
2. Australija — 9:7 tšk.,
3. Čekoslovakija — 7:5,
4. Šveicarija ir Italija.

Vokietijos futbolo komandų p-bių padėtis

I. F. C. Eintracht Frankfurt — Eintracht Frankfurt; Holstein Kiel — Eintracht Kiel; Unions 06 Berlin — Unions 06 Berlin; Borussia Dortmund — Borussia Dortmund; Hamburger SV 4:1. Iki šiol pirmųjų rungtynių eiga FC Kaiserslautern ir Borussia Dortmund. 10:0 tšk. I-ji, 14:5 ir 8:0 II-ji rungtynės.

Lengvoji atletika

Nors ir dar nepasiekta olimpiniai metai, bet lengvoji atletika pavasarį pirmieji bandėsi jau įrašė du pasaulio rekordus.

Amerikietis O'Brien ir latvaitė Galina Čikina griaua senuosius, o įrašė naujuosius pasaulio tulininkų šeimą.

O'Brien įjonė pasiekti 18 mtr. ribą, pildė ir lygiai 18 metrų nuotykį, o Čikina senj. rutulį, o antile sportuodama (rusai vadina Galina Čikina) permeta 16 mtr. (16,18 mtr.) atstumą ir yra pirmoji pastoviausiai geriausia rutulinkė pasaulio. Jos ankstyvesnis rezultatas 14,2, kuris irgi buvo pasaulio rekordas, pastatytas 1952 m. rugsėjo mėn.

Geriausias Europos 400 m. bėgikas vokiečių Haas, 400 mtr. rek. ir su amerikiečių Mashin dalinasi šimtinę kmę pasaulio. Tas iris žiemos metu ba, kad dar daugiau greičio, 100 mtr. 10,6 ir 10,5 sek, šiuo metu 10,5 s. Europoje yra rusas Sanadze.

traktavimas sov. S-gos sporto gyvenime

Paryžiuje suruošose tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose, olimpinis meisteris (1,500 m.) Barthel, 1,500 m. pralaimi prancūzui El. Mabrouk. Mabrouk sukaria šį nuotolį per 3:48,2 ir Barthel — 3:49,2.

Amerikiečiai, Young (73,71 m.) ir Held (73,65) ietininkai, šiais nuotoliais pirmuoja pasauly. Lauksime suomių!

Sportinės talkos vaju pradėdant

Gyvenimo pulsas traukia visų sričių kultūrinės apraiškas žengti pirmyn, todėl ir mūsų sportuojančio jaunimo pastangos įsijungti į platesnio pasirodymo rėmus turėtų būti skatinamos ir puoselėjamos. Tremties metu ir dabartinėje gyvenimo aplinkoje esame daug praradę dvasinių polėkių, kurių bent dalinai atgaivinimas reikalauja triūso ir nemaža pastangų. Jeigu Tėvynės prieglobstyje gyvendami nematėme ir nenujautėme, kad likimas greit gali atimti iš tautos jos branduolį jaunuomenę, tai šiandien važdžiai ir sielvartingai pergyvename tų įvykių tikruosius faktus, kurie mūsų tautai ir esamai bendruomenei stato ypatingus reikalavimus.

Sportinis jaunuomenės apjungimo pradai, kuris su labai dideliu kruopštumu pradėtas studijuoti po šio (II-jo) pasaulinio karo, visų tautų tarpe, ypač kultūringosios Europos, nenuginėjimai atveria plataus horizonto bendradarbiavimo rėmus visų valstybių pasaulio sportininkams. Lietuvių sportuojantis aktyvas, gražiais laimėjimais įpynęs dvejais krepšinio Europos pirmeny-

bes, nūdieninėje būklėje esantis, negali staigiai atsiplešti nuo paprastos kasdienybės pigių pramogų ir kartais nuklysta nuo tikrojo sportinio kelio, o kartu ir nuo lietuviškosios šeimos.

Mūsų planuojamoji šiaurės Amerikos Lietuvių sportininkų šventė — žaidynės, kurios įvyks š. m. rugsėjo mėn. 5, 6 ir 7 d. Chicagoje, turi tikslą išjudinti visą lietuvių sportinį jaunimą ir bendruomenės junginį, kad laukiama sportininkų darbo ir ryžto vieša demonstracija būtų su reikiamu dėmesiu priimta ir nuoširdžiai paremta.

Sportinės talkos vaju pradėdami, krepiamės į visas lietuviškas organizacijas, pramonininkus, verslininkus ir įvairių kitų profesijų asmenis bei pavienius lietuvių visuomenės narius, kad mūsų darbas ir pastangos sutelkti Kanados ir J. A. V. sportuojantį lietuvių jaunimą iškilmingai metinei šventei rastų prideramą paramą. Todėl ir šių III-jų šiaur. Amerikos Lietuvių sportininkų žaidynių organizacinis komitetas išsina į visuomenės sąjūdžio plotą, prašydamas talkos. Ši parama bus tada naudinga ir auklėjanti, kada visos bendruomenės organizacijos ir dosnūs tautiečiai nuoširdžiai įvertins lietuvių sportininko pastangas varžybiniame lauke.

Remkite mūsų tikslą. Dovanas prašome siūsti adresu: Edm. Vengianskas, 6100 South Peoria Ave., Chicago 21, Ill. Pinigines aukas — Organ. Komiteto kasininko adresu: Em. Misevičius, 4428 So. Western Av., Chicago 32, Ill.

III-jų šiaur. Amerikos Lietuvių Sportininkų Žaidynių Organizacinis Komitetas

Naujokaitis saugiai ir tvarkingai perveža daiktus

Jeigu keliatės į kitą butą arba vykstate į kitą miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti jūsų daiktus. Darba atliksiu pigiai ir sąžiningai. Turiu ilgą patyrimą, esu pervežęs šimtus šeimų, nepaprastai daug brangių rakandų. Pervešiu ir jus.

Telefonuokite WALbrook 5-9209
Neatsiliepus, skambinkite antru telefonu:

Lafayette 3-9754

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell Street

Chicago, Ill.

POILSIO VALANDAI

(Tvarko ANDRIUS MIRONAS)

KAIP BUVO SUTVERTAS DVIRATIS

Badeno kunigaikštis 1813 metais turėjo eigulį, baroną Drez, kuris labai mėgo mechaniką. Kad greičiau apvažiuotų kunigaikščio didžiules girias, jis vietoje pabalnoto arklio sujungė du didelius ratus medine sėdyne ir tokiu kerėplišku vežimu važinėjo keliais, atsisirdamas į žemę kojomis. Įvedęs į šią mašiną eilę patobulinimų, baronas Drez pasiekė savo "bėgamos mašinos" greitį didesnį, kaip arkliu jojant. Į savo gyvenimo pabaigą Drez sugalvojo geležinkeliams vežimėlių su rankiniu varikliu, kuris nuo išradėjo vardo gavo pavadinimą — drezina.

1840 metais anglų mechanikas Mc-Millan, norėdamas suteikti savo sūneliui malonumą, prie "bėgamos mašinos" priekinio rato pritaisė porą pedalių, kuriuos galima buvo sukuti kojomis. Ratai sukosi kaip milžiniški vilkeliai ir per vieną platų pedalių pasukimą ratai padarydavo daug kelio. 1945 metais prancūzas Michel pritaisė šiai mašinai stabdį ir pakrikštijo ją dviračiu. Mašina buvo kratanti, sunki ir turėjo sunkų ėjimą. 1867 m. anglai Madison ir Couper medinius ratus pakeitė metaliniais su plieno virbalais.

Pirmutinis ratas buvo milžiniškas ir anais laikais dviračiais domėjosi sportininkai. Bet 1869 metais prancūzas Sirourain užmovė dviračio ratus į rutulinius guolius. Dviračio ratų ėjimas žymiai palengvėjo.

1884 metais anglas Hamber įvedė grandinę per nedidelį dantuotą apskritimą, o ratų išmieras jis žymiai sumažino.

1890 metais anglas veterinorius Dunlop, norėdamas patobulinti sūnaus dviratį, laisvalaikiu apvyniojo ratų lanką gumine žarna ir pritvirtino ją bintais. Vaisiai pasirodė puikūs. Dviratis bėgo lengvai ir minkštai. Dunlop išsiėmė patentą. Firma "Starley ir Seton" pirmoji išleido rinkon dviračius masiniam naudojimui.

Anglai, amerikiečiai, rusai, prancūzai nuo to laiko ėmė triūsti betobulindami dviratį. Tobulino kiekvieną šriubelį, kiekvieną smulkmeną. Vien tik 1896 metais Anglijoje buvo užregistruota virš 5 tūkstančių dviračio patobulinimo patentų. Pagaliau 1897 metais buvo įvestas paskutinis rimtas patobulinimas — prancūzas Moreau sugalvojo laisvo veikimo mechanizmą. Dviratis tapo tokiu, koks jis dabar yra. Milijonai žmonių juo kasdien naudojami.

IŠ ANEKDOTŲ APIE PUŠKINĄ

Tūla prancūzė klausinėja Puškiną kas buvę jo protėviai.

— Beje, pone Puškinai, tamsta ir tamstos sesuo turite savyje negrų kraujo?

— Žinoma, — atsakė poetas.
— Tai jūsų senelis buvo negras?
— Ne, jis jau toks nebebuvo.
— Vadinasi, tai buvo jūsų prosenelis?

— Taip, mano prosenelis.
— Tai jis buvo negras?... Taip... taip... Bet, tokiu atveju, kas gi buvo jo tėvas?

— Bezdžionė, — užbaigė Puškinas.

Kartą Puškinas sėdėjo operos rūmuose. Greta jo sėdintis ponas visą laiką niūniavo paskui dainininką Petrovą. Užpykęs Puškinas garsiai pasakė: "Kas per idiotas kliudo klausytis!" — "Dovanokite, pone, ką tamsta teikeisi taip pavadinti?" "Na, žinoma, Petrovą, kuris kliudo man gėrėtis tamstos dainavimu", — atsakė Puškinas.

Kažkas, norėdamas "sukirsti" Puškiną, paklausė jį vienoje draugystėje: "Koks panašumas tarp manęs ir saulės?"

Puškinas greit atsakė: "Nei į tamsta, nei į saulę negalima pažvelgti nesusrakus".

AFORIZMAI

Žmogus, tarnaudamas kitam, turi žinoti, jog jis nėra pavaldinys, negloboja, nelabdariauja, bet vykdo savo pareigas.

Kiekvienas žmogaus pasielgimas jo garbingesnis, geresnis ir puikesnis, kuo labiau atitolusios jo pasekmės.

John Reskin

Yra tik viena, visiems įgimta klaida — tai isitikinimas, kad mes esame gimę būti laimingais.

Shopenhauer

Tikrai išmintingas žmogus visada linksmas.

Tikrasis pergyvenimas — labiausiai ginčijamasis klausimas aktoriaus gabumus sprendžiant. Jis gali būti ten, kur jo nepastebi, ir, atvirkščiai, galima spėti esant jį ten, kur jo visiškai nėra.

Lessing

Atsimink, kad tu ne gyveni pasaulyje, bet praeini per jį.

Tik dailininkas gali atspėti gyvenimo mintį.

Novalis

KONVULSIJOS RAŠANT

Konvulsijos rašant plunksna arba pieštuku rečiau atsitinka žmonėms, jaunesniems 30 metų, bet pagyvenusiems žmonėms tokios konvulsijos galimos dažniau. Tokios konvulsijos veikia centrinę nervų sistemą taip, jog žmogus daugiau nebegali niekad rašyti plunksnakočiu arba pieštuku. Nežiūrint tokio trūkumo, rankos ir pirštai pasilieka visiškai normalūs visais kitais atžvilgiais ir jais žmogus gali naudotis visokiems kitiems darbams.

Teisme buvo apklausiama liudininkė, pareiškusi, jog ji girdėjusi švį.

— Ar tamsta matei kaip šaudė?
— Ne, bet aš girdėjau.
— To nepakanka. Gana! — tarė teisėjas.

Kada liudininkė ėjo į savo vietą, ji pažiūrėjo į teisėjus ir nusikvatojo. Teisėjas nubaudė ją už teismo paniekinimą. Liudininkė paklausė:

— Ar tamsta matei, kad aš juokiuoisi?
— Nemačiau, bet girdėjau.
— To nepakanka, pone teisėjau.
Teisėjas nuėmė pabaudą.

Gerą ir protingą žmogų galima pažinti iš to, jog toks žmogus laiko kitus protingesniais ir geresniais už save.

Prie senų daiktų krautuvės iškaba: "Gaminame senovinius daiktus ir juos taisome".

— Noriu sumokėti paskutinį mokestį už vaikų vežimėlių.

— Prašom. Kaip laikosi vaikutis?

— Dėkui. Rytoj jo vestuvės.

Vietovėse, kur klestėjo menas, gimdavo ir patys puikiausieji žmonės.

—Winkelman.

Namų savininkas, peržiūredamas apmokėtinas sąskaitas, randa sąskai-

tą iš savo gydytojo. Sąskaitos kraštyje buvo pirašas: "Rytoj bus lygiai metai šiai skolai".

Šeiminkas gražino gydytojui šią sąskaitą, prirašęs: "Sveikinu Gimimo Dienos progą."

Apie Lietuvą, pasaulį, sviesų Tik "Naujienos" skelbia tiesą, Kas paskaito "Naujienas" — Visą tiesą ten atras.

Skaitykite "N-nas"

DIDELIS IŠPARDAVIMAS

Taipgi turime visoki pasirinkimą reikalingų dalykų: vyrams, moterims ir vaikams.

Gavome didelį kiekį naujų pavasarinių rūbų ir baltinių, ir parduodame sumažintomis kainomis.

Kviečiame Atsilankyti, Būsime Patenkinti Mūsų Kainomis ir Patarnavimu

LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

Joseph's Dry Goods Store

3218 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS

KUR GALIMA UŽSISAKYTI 'DARBA'

Žurnalo "Darbas" metinė prenumerata \$1; pavienio numerio kaina 25c. Lietuvių Darbininkų Draugijos nariai žurnalą gauna nemokamai. Skaitytojų patogumui, sekamos įstaigos bei asmenys sutiko platinti "Darbą", t. y. priimti prenumeratas ir pardavinėti pavienius numerius:

- CHICAGOJE: (1) "Naujienos", 1739 So. Halsted St.
(2) V. B. Ambrose, 927 W. 34 Pl., Chicago 8, Ill.
(3) J. Kundrod, 3902 So. Albany Ave., Chicago 32, Ill.
DETROIT: A. Kulesienė, 3948 Risdon, Detroit 16, Mich.
BROOKLYNE: (1) A. Buivydienė, 8620—75th St., Woodhaven, L. I.
(2) E. Spudienė, 8833 Elert Lane, Woodhaven.
CARNEGIE, PA.: Mrs. E. Shurmaitis, 708 Doolittle St., E. Carnegie
CLEVELAND: W. Ukertis, 1322 E. 89th St., Cleveland 6.
BALTIMORE: K. Matuliauskas, 1519 W. Lombard St., Baltimore 23
AKRON, OHIO: N. Trumpikas, 773 Bisson Ave., Akron 7.
PHILADELPHIA: Wm. Burton, 2014 Orthodox St.
ROCKFORD, ILL.: Rose Buches, 512 Brook Road.
SHAMOKIN, PA.: J. D. Taunis, 411 No. Shamokin St.
WILKES-BARRE, PA.: J. V. Stanislovaitis, 86 Amherst Ave.
MONTELLO, MASS.: (1) K. Venstauskas, 12 Andover St.
(2) P. Krušas, 141 Sawtell Ave.
CAMBRIDGE, MASS.: (1) L. Silkinis, 783 Main St.
(2) Vincent Spa, 233 Portland St.
NORWOOD, MASS.: F. Ramon, 1118 Washington St.
SOUTH BOSTON: "Keleivis", 636 Broadway
KANADOJE: (1) K. Lukoševičius, 35 Wilson St., Hamilton, Ontario, Canada.
(2) P. Shimelaitis, 1271 Alard St., Verdun, (Montreal)
ANGLIJOJE: A. Zamžickas, 26 Devonport Rd., London W 12 Eng'd.
AUSTRALIJOJE: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S. E. Australia.

Bet parankiausia užsisakyti tiesiog, rašant laišką ir siunčiant pinigus Lietuvių Darbininkų Draugijos Sekretoriui šiuo adresu:
N. JONUŠKA, 15 Cotton St., Roslindale, Mass.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

SAVINGS
INSURED
UP TO
\$10,000

FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekviettą sutaupytą dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo
- ★ Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. popietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KALBA

(Tęsinys iš Nr. 120.)

XXV. VALPARAISIEČIŲ VISUOMENINĖ VEIKLA

Jau tik vienas žodis *valparaisietis* anais laikais turėjo lyg magiškos jėgos. Ir kiekvienas jautėsi esąs didesnis ir garbingesnis žmogus, kuris gavo ten pasimokyti nors keletą mėnesių. Iš tikrųjų ir būdavo tokių, kurie atvažiuodavo Valparaisan tik tuo vienu tikslu: įsigyti tą labai garbingą *valparaisiečio vardą*. O vis dėlto tas jų atvažiavimas ir tik kelių mėnesių mokslas nenuėdavo niekais. Pramokdavo anglų kalbos, aritmetikos, geografijos, istorijos ir dar kai ko, na, ir parvažiuodavo namo daug rimtesni, gilesni ir tinkamesni ne tik tai švaresniam, geresniam darbui, bizniui, bet ir visuomeninei veiklai. O kurie ten ilgiau pabūdavo ir daugiau pramokdavo, tai išvažiuodavo į lietuvių naujokynus kalbų skaityti, paskaitų skaityti, knygų platinti, laikraščių užrašinėti ir į lietuviškas draugijas naujų narių verbuoti.

Buvo susiorganizavęs "Keliuojantis kvartetas", kurį vedė muzikas Greičius. Išvažiuodavo jie į lietuvių naujokynus su daina bei muzika pasirodyti.

Balutis išvažiuodavo kalbų skaityti, taip pat Biežis ir kiti. Bet daugiausia su kalbomis "vandrovodavo" šeštokas. 1910 m., kada visur lietuviai šventė 1510 m. Vytauto pergalę ties Žalgiriu, Amerikos lietuviai negalėjo atsilikti. Ir nevienas valparaisietis išvažiavo kur nors kalbos pasakyti ar paskaitos paskaityti.

Šeštokas apsupo beveik kiekvieną miestą miestelį, kur buvo lietuvių. O kadangi dabar jis yra Margeris, tai neiškenčiu čia nepapasakojęs vieno kito jo (vadinasi, mano) patyrimo iš tų gausių kelionių ir kalbų.

Pakvietė mane ir į Skrantoną, kur gyveno tas baisusis bedievis Dr. Jonas Šliupas, ir pakvietė pats šliupas, kun. Dembskis, Karolis Račkauskas ir Grybas. Nuvažiavau ir pas šliupą apsigyvenau. Susėdome prie stalo vakarienės valgyti. Kunigas (Dembskis) dar su pypke dantyse, kurios kandiklis lygiai jardo ilgumo. Šliupas glosto barzdą. Račkauskas pasitaiso akinius. Aš nieko nedarau, nes nei barzdos, nei pypkės nei akinių neturiu. Ramu. Ar ilgam? Tuoj pradėdam gincyti. Politika, religija, istorija — Lietuvos tai šliupo arkliukas. Kunigui religija, Račkauskui socializmas. Pradedu ir aš, nors mano žinojimas prieš šituos barzdotus, akiniuotus vyrus buvo palyginti menkas. Bet kuris jaunuolis mano, kad jis nežino "visko"? Ir aš taip maniau ir laikiausi, tarsi kažkas būčiau. Bet vis dėlto kunigas palaikė mano pusę,

ypač religijos ir istorijos akiraty. Gal dėl to, kad aš tada Daukanto ir Šliupo Lietuvos istoriją buvau beveik atmintinai išmokęs, be to, dar ir kunigo visus raštus perskaitęs.

Po vakarienės, gerokai padingavę, išėjome į gatvę. Beveik tiesiog visi keturi numaršavome pas Žyvatkauską. O statinių statinių tenai, ir visos pilnos degtinės! Gėrėm tik iš vienos, nors kažkas mane gundė paragauti ir iš kitų. Norėjau padaryti šitą labai sveiką pastabą, bet nediršau. Tokie garbingi vyrai, o aš tik plikalūpis piemuo, ir duosiu jiems patarimus, iš kurių statinių geriau gerti. Gėda! Išėjome nieko nemokėję. Žyvatkauskas neprasė, o tokia didelė statinė bene jautė tą tuziną stiklelių, kuriuos mes išgėrėme.

Eidami namo, įsukome pro užpakalines duris į smuklę alaus stiklo kito išgerti. Geriame ir lengvai šnekučiuojamės, visai nekliudydami tokių sunkių ir aštrių klausimų, kaip per vakarienę. Vai kad pradeda moteriškė spiegti: "Jani, Jani, Jani; ligonis, ligonis!" Daktaras, kaip plunksna, pašoko nuo sėdynės ir išlėkė, o aš ir sakau: "Toks didelis vyras ir taip bijosi tos laibos, kaip šeiva, moterėlės". "Ji mus visus valdo", šypteli kunigas, o Račkauskas tyli. "Bet kodėl ji taip nuskurus, apsileidus, tarsi baidyklė kanapėse žvirbliams baidyti?" klausiu. "A, tu dar per jaunas suprasti moterų kaprizus", juokiasi kunigas.

Po prakalbų šliupienė mane išbarė, kad perdaug "priešnekėjęs" apie panelę švenčiausią. Aš tylėjau ir galvojau: "Kaip moteris gali neginti moters, ypač tokio gero žmogaus, kaip Jėzus, motinos?"

(B.d.)

Dr. Alg. Margeris

ASOCIALŪS TIPAI

Du sovietų rašytojai, Mass ir Červinsky, kartu su kompozitorium Solovjev — Sedovu parašė muzikalinę komediją "Pats išmintingiausias". Tai buvo atsakymas į partijos priekaištą, kad sovietinėj scenoj per mažai juoko gyvenime.

Bet po premjeros Maskvoj atsiliepė "Pravdos" kritikas, iškeldamas operetės asocialius tipus. Vyriausiojo veikėjo, traktorininko, meilė esanti žema ir egoistiška, nes jis keletą kartų raginas savo numylėtinę, instituto studentę, mesti mokslą ir tekėti už jo. Komedijoj pasireiškias ir kitas asocialus gaivalas, mėgstas patogų gyvenimą, ir kas "baisiausia", keliasi iš vienos vietos į kitą.

Pats didžiausias prasilenkimas su sovietine linija esąs tai, kad šis tipas taip atvaizduotas, jog susilaukia žiūrovų simpatijų, prikaišiojo autoriams "Pravda".

Skaitykite "N-nas"

Your Best Buy!

THE RHEEM AUTOMATIC GAS WATER HEATER

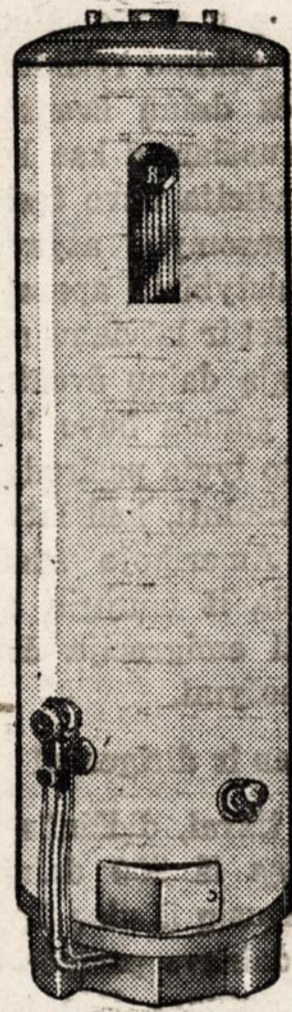
SMALL DOWN PAYMENT
EASY TERMS

Mass production permits Rheem to offer better value!

PRESSURE-
PROVED!

The inner tank in every Rheem Water Heater is fully tested at a water pressure twice as great as ever needed for normal use—your assurance of long-lasting reliability.

THE RHEEM IMPERIAL Series 47, 40-gallon Gas Water Heater. Finest Quality; 10-year warranty. Other models in size and price for every need.

MORE FOR YOUR MONEY
THAN EVER BEFORE!

The new 1953 Rheem Automatic Water Heaters are built with new features for more efficient performance... new styling for compact, attractive appearance. They are everything you would expect from Rheem—world's largest manufacturer of automatic water heaters. Call or come in today!

E. STEVENSON

6106 So. Western Ave.

HEmlock 4-4900

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

BUICK'AS

"LIETUVIŠKAS"

AUTOMOBILIS

LATVIŲ DAINŲ ŠVENTĒ

Senos tradicijos

Vertinant praeitą sekmadienį įvykusią pirmąją latvių dainų šventę Amerikoje, suruoštą Chicago mieste, reikia turėti omenyje, kad tai nėra šiaip sau įvykis latvių emigracijos gyvenime, bet ilgos, jau 80 metų trunkančios tradicijos tęsa. Nes latviai (o taip pat ir estai), pasinaudami daug lengvesnėmis politinėmis sąlygomis jų kraštuose, negu kad buvo tuo laiku Lietuvoje, bent apie 50 metų anksčiau pradėjo savo tautinį ir kultūrinį atgimimą. Vienas iš ryškiausių ir savotiškiausių kultūrinio veikimo reiškinių buvo didžiulės dainų šventės, reguliariai ruošiamos kas keletą metų. Ši tradicija buvo tęsiama ir nepriklausomybę atgavus, su viso valstybinio aparato rėmimu.

Todėl ir latviams suruošus šią pirmąją dainų šventę emigracijoje, galima buvo laukti tikrai aukšto lygio pasirodymo. Reikia dar atminti, kad latvių emigracija Amerikoje susideda daugiausia iš naujųjų ateivių, nes senoji emigracija čia buvo labai nežymi.

Choras ir dirigentai

Ir tikrai, didžiulis choras susidedas iš 800 dainininkų, suvažiavusių iš visų JAV ir Kanados, dainavo pasigėrėtinai gerai. Į repertuarą įėjo tiek liaudies dainos, rafinuotai ir įdomiai harmonizuotos latvių žymiųjų kompozitorių, bet taip pat ir sunkūs originalūs kūriniai. Galima pasakyti, kad choro intonacija buvo ištiesai gera, kai kuriose dainose pasiekdama tiesiog kristalinio grynumo. Sunkiose greitu tempu ir painiais ritmais einančiose dainose pasitaikė ritminių netikslumų, kas tačiau esamose sąlygose, chorams suvažiavus iš visų šalių, būtų sunkiai išvengiama. Dirigavo, kaip tai būdavo ir Latvijoje, ne vienas vyriausias dirigentas, bet keletas, pasikeisdami; įdomu, kad dirigentai vienas kitam perdavinėjo dirigento lazdele, kuria buvo diriguojama per pirmąją latvių dainų šventę prieš 80 metų, kuri, atsivežta iš Tėvynės, pakliuvo net į Braziliją ir buvo šia proga atgabenta į JAV. Dirigentai buvo: garbės dirigentas, vyresnio amžiaus žinomas kompozitorius ir vargonų virtuozas prof. Adolfas Abelė, padirigavęs Amerikos ir latvių himnus. Toliau dirigavo pasikeisdami Bruno Skulte, gyvenęs New Yorke, dirigavęs praeitą rudenį ir pabaltiečių simfoninio koncerto latvių dalį, čekiečiai E. Ramats ir A. Kalnajs ir gana žinomas chorinis kompozitorius ir dirigentas V. Ozoliņš, šiuo metu bestudijuojąs vienoje Ohio konservatorijoje.

Programa
Šventės programoje buvo atstovaujama kuone visiems senesniems latvių kompozitoriams (visi jau mirę): D. Cimze ir A. Jurjans — pirmieji latvių išmokslintieji muzikai; Alfreds Kalniņš, kadaise važinėjęs po Ameriką kaip vargonų virtuozas, Musorgskio pėdomis einęs Emilis Melngailis, garsus dainų kompozitorius Emils Darziņš, žymus muzikos kritikas Janis Zalitis ir pagaliau latvių žymiausias muzikas, taip pat žymus Petrapilio, o vėliau Rygos konservatorijos kompozicijos pedagogas prof. J. Vitols. Viena įdomiai harmonizuota liaudies daina buvo atstovaujama ir vakaro dalyvis prof. A. Abele. Iš jaunesniųjų kompozitorių po vieną kitą kūrinių davė vakaro dirigentai: Bruno Skulte, V. Ozoliņš ir A. Kalnajs. Labai buvo įdomi nuotaikingai ir spalvingai subalansuota Londone gyvenančio latvių muziko A. Jerumo liaudies daina.

Programa

Koncertą užbaigė "latvių Naujajio" Andrejo Jurjano kantata "Tevyne", kur gražiai pasirodė latvių žymi dainininkė Herta Lūse. Gaila, kad dėl gausių prakalbų ir ilgų pertraukų koncerto programa taip užsitęsė, kad daugelis svečių nebesulaukė trečiosios dalies, kuri muzikos požiūriu buvo pati įdomiausia, turėjusi taip pat daugiausia liaudies elemento.

reikia atminti, kad suruošti tikrai gerai dainų šventei reikia daug kruopštaus organizuotumo, daug pasiryžimo, ir... griežtos dalyvaujančių chorų atrankos, vadovaujantis vien tik vieninteliu muzikos lygio kriterijumi. Nors mūsų dainų švenčių pragygis galėtų ir iš viso chorinio dainavimo kultūra turi žymiai mažiau tradicijų praeityje, negu latviai, tačiau norisi tikėti, kad, tikrai pasistengę, ir mes galime suruošti visai padoraus lygio pasirodymą.

GERIAUSI LY, MD., šia Trost iš Colu Verne G. Nor

BAIGĖ LAIVYNO AKADEMIJA, ANNAPOLIS yra: (iš kairės į dešinę) Carlisle A. H. H., Michael C. Davis iš Long Beach, Calif., ir Bicknell, Indiana.

diško elemento.

Mūsų pasirodymas

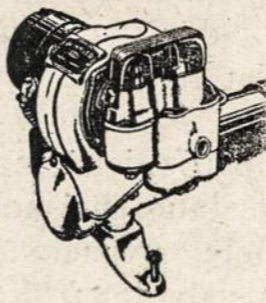
Lietuvių svečiams lonu buvo pasiklausti "D samblio, kuris, St. riguojamas, padainas ir vieną latvių Mūsų choro dainavilėjo mums gražiai atpalyginus su puikiu navimu.

Pavykusi latvių gali būti graži mums. Tiktai, ką n

reikia atminti, kad suruošti tikrai gerai dainų šventei reikia daug kruopštaus organizuotumo, daug pasiryžimo, ir... griežtos dalyvaujančių chorų atrankos, vadovaujantis vien tik vieninteliu muzikos lygio kriterijumi. Nors mūsų dainų švenčių pragygis galėtų ir iš viso chorinio dainavimo kultūra turi žymiai mažiau tradicijų praeityje, negu latviai, tačiau norisi tikėti, kad, tikrai pasistengę, ir mes galime suruošti visai padoraus lygio pasirodymą.

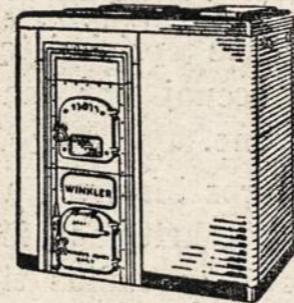
GESAS IR ALI M.

INVESTICIJOS PADIDINI

WINKLER LP LOW PRESSURE OIL BURNER

WINKLERio pilnai WINKLERio auto sumažins Jums dar purvo, kurį sukeldė rankomis. Automatiš ratūrą reikalingoje damas dėmesio ir WINKLERIO "INT" užtikrins Jums ilg patikimą tarnybą. Ažiūrėkite WINKLERio pirmą, negu pirksite pečių.

WINKLER EVERY FUEL FURNACES

WINKLERIO

Čia taip pat geriausias ALIEJUMI kurenamas parodoti kodėl. Isitil jis suvartos MAŽIAUSIŠ IR NAKTİMIS dymo priemonių.

Pakeičiame dalis, atliekame ir garantu Taisome pačioje Chi vežimius ir galime

Paskambinkite Autorizuot

ARCH

3827 ARCHEL

JEI TURIT 1951-2 M. PERMITUS, DĒSIME JUMS PEČIUS

JOKITE SAVO DOLERIUS IŠMINTINGAI! SAVO NUOSAVYBĒS VERTE

WINKLERio žemo spaudimo ALIEJAUS PEČIAI. Apsimoka vien tiktai aliejaus santaupomis! 10 metų nozzle garantija!

Užeikite ir leiskite Jums parodyti, kodėl geriausia investuoti į šį ALIEJAUS PEČIŲ. Kodėl jis nerūksta, negamina suodžių bei anglių. Pamatysite, kodėl jis vartoja mažiau ALIEJAUS, kodėl jam reikalinga MAŽESNĖ RIEŽIŲRA; kodėl mūsų kostumeriai pataria savo draugams ir giminėms įsigyti

ALIEJAUS PEČIŲ.

atiški stokeriai. as apšildymas apsaugos nuo nas kurenimas laikys tempermoje, nekrepitaitas. Garsusis "NT" DRIVE

WINKAMAS AMAMS RAUTUVEMS TAIGOMS IRBTUVEMS

WINKLERIO pečiai (furnisai) tinka JEJUI... GESUI... ANGLIMS

me specialų modelį Jūsų namams, nežiuokį kurą Jūs vartojate — ALIEJŲ, GESA GLIS. Kiekvienas modelis turi didesnį šilpaviršių, negu paprastieji furnisai, įskaitant omo oro cirkulatorius.

Užeikite ir leiskite mums parodyti, kodėl šis riasias jūsų investentas į pečių.

RO ARBA PEČIAI (Boileriai)

TYTI ILGAI TARNYBAI

Jūsų investentas yra BOILERI, GESU arba o atveju taip pat užeikite ir leiskite mums kodėl jis Jums geriau atliks darbą; kodėl EJAUS, MAŽESNIUS geso kiekius. DIENO naujame prie IVAIRIAUSIŲ RŪSIŲ apšildymo priemonių.

us. Elektros kontroles. Transmisijas. Gerai darbą dešimčiai metų. Kainos prienamos. ir tolimuose priemiesčiuose. Turime sunkiū tolomas viets. Kalbame lietuviškai.

Užeuosim ir apžiūrėsime jūsų pečius.

estoginiai dirbtuvės distributoriai

WINKLER

STOKER CORP.

E. Lafayette 3-3138

SAUGESNĖS vietas taupymui niekur nerosite. Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000. Penkiasdešimt penki metai patyrimo ir draugiško pataravimo.

Štabas kalba lietuviškai

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

LAISVOJI TRIBŪNA

**Gimnazijos namui
lėšų klausimu**

Kai tik Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba užpirkto gimnazijai namą, spaudoj pasirodė eilė straipsnių ir atsišaukimų. Straipsnių ir atsišaukimų autoriai skuba pareikšti savo gerus norus. Kai kurie jų kviečia visuomenę aukoti pinigų ir nurodo kelius pinigams siųsti. Nieko negalima prikišti už gerus norus, bet kartais ir gerais norais galima padaryti "Meškos patarnavimas".

Perkant Vokietijoje turta, to krašto vyriausybė duoda lengvas keičiant užsienio valiutą į Vokietijos valiutą. Šituo atveju, siunčiant dolerius namo pirkimo reikalams, tam tikra tvarka galima juos iškeisti į špermarkes ir gauti už 1 dolerį 7DM su viršum. (Šiaip už 1 dol. gaunama 4.16 DM). Tą tvarką nupasakojo PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas p. Zundė savo straipsnyje, tilpusiam Naujienose. Pagal jo nupaskojimą, doleriams iškeisti į špermarkes reikia pirma dolerius įnešti į banką ir tik tada Vokietijos bankas gali leisti iškeisti juos į špermarkes. Kad tatai būtų galima padaryti, namų pirkėjas, kuriuo yra PLB Vokietijos Krašto Valdyba, pirmiau turi susitarti su kuria nors lietuvių organizacija šiame krašte. (Ja gali būti ir BALFAS) arba atskiru asmeniu, kuris(i) sutiktų tas funkcijas atlikti, ir išduotų savo įgaliojimą. PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas savo straipsnyje yra pasakęs, kad kuriuo keliu siųsti pinigų nurodys vėliau. Iš to seka, jog yra daromi žygiai susitarti su tinkama organizacija arba tinkamu asmeniu ir po susitarimo bus viešai paskelbta, per ką siųsti pinigų. Atskirų asmenų nurodymai per ką siųsti aukas gali suklaidinti visuomenę, gali nukreipti pinigų siuntimą klaidingu keliu, pridaryti painiavos ir pridaryti nepataisomų nuostolių.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba yra kompetentinga gimnazijai namo pirkimo reikale, ji yra pirkėjas ir tik ji gali įgalioti asmenis arba organizaciją valiutos keitimo ir persiuntimo reikale ir todėl reikia palaukti jos nurodymo, kuriuo keliu arba per ką siųsti jai aukas.

P. K.

Telef. REPUBLIC 7-5803

- Sekmadieniais 9 — 2 v.
- Šventadieniais 9—2 v.
- Kasdien nuo 2 val.

**ADOMAS
VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS**

Visų Rūšių Namų Apšildymo Sistemų Įvedimas, Perdirbimas ir Pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

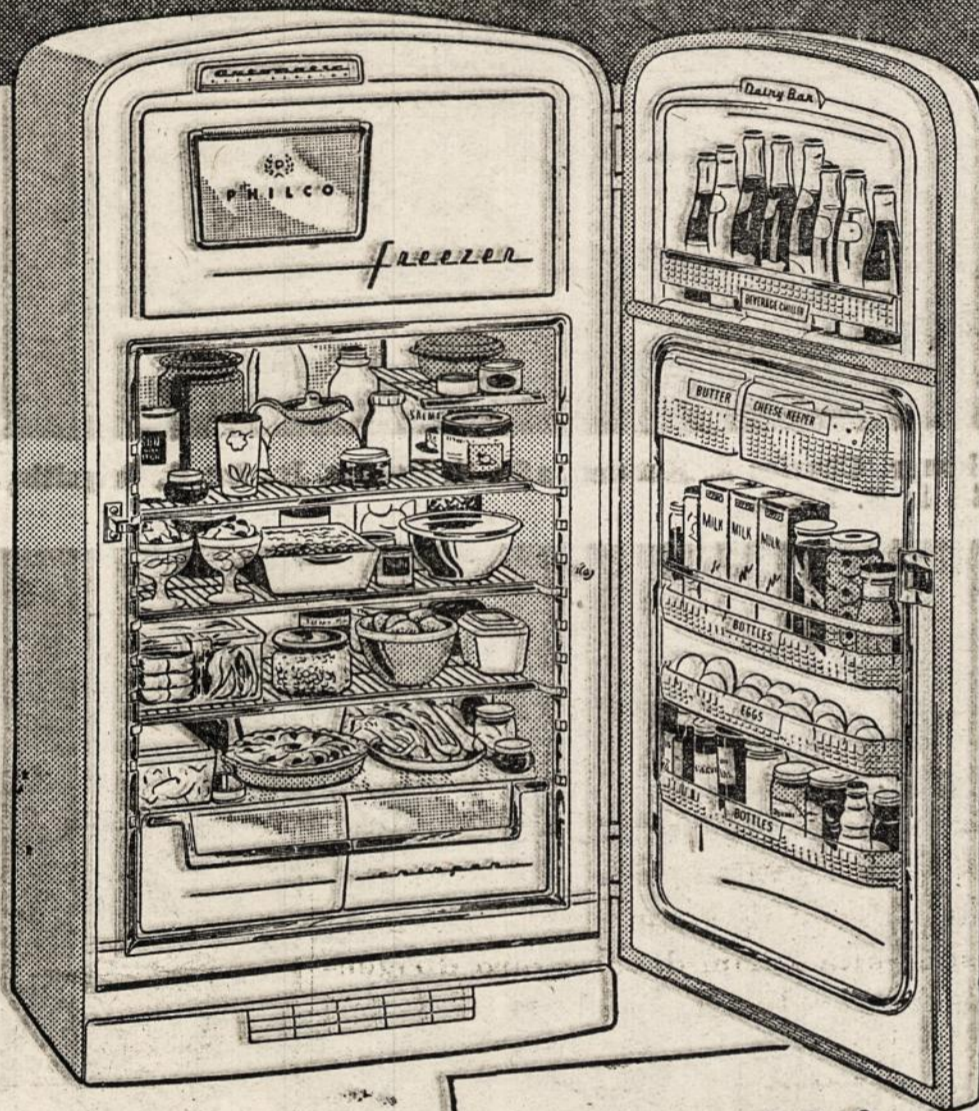
ATLAS FUEL COMPANY
ATSTOVAS
4919 So. Paulina
PROSPECT 6-7960

NEW!

*No Defrosting!
No Dials! No Bother!*

the Revolutionary 1953

**PHILCO
"AUTOMATIC"**

PHILCO 1138

- ★ Famous Dairy Bar with exclusive Cheese Keeper and Butter Keeper.
- ★ Fully Adjustable Shelves
- ★ Twin Porcelain Crispers
- ★ Covered Meat Tray
- ★ New Flush Interior Lighting
- ★ New "Key Largo" Color Styling

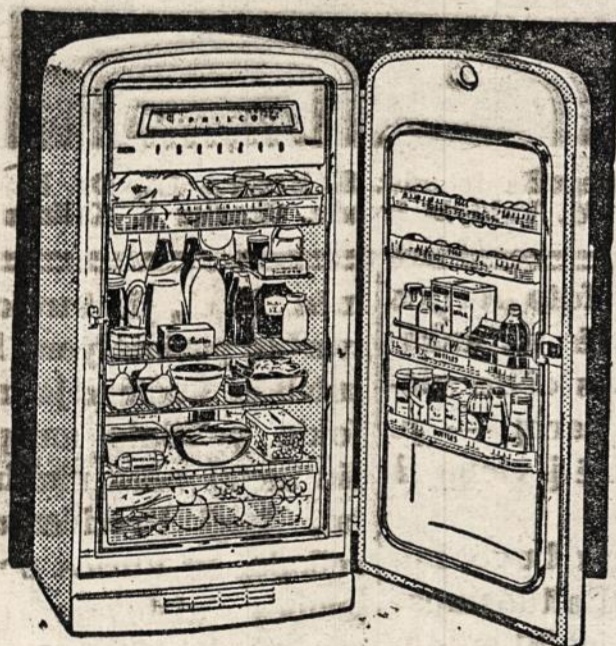
The Air Conditioned Refrigerator that
THINKS FOR ITSELF!

First refrigerator ever built that automatically creates ideal food keeping conditions regardless of climate, season or kitchen temperature.

QUICK FREEZES at 20° Below Zero

A real Home Freezer now in a refrigerator. Holds 77 lbs. Keeps ice cream hard indefinitely.

9.3 cu. ft.

at New Low Price

PHILCO 932. Yes, now at lowest price ever... a huge 9.3 cu. ft. door storage Philco with big full-width freezer. Quick Chiller. Double Crisper. All superbly styled in smart "Key Largo" color. **\$27995**

\$199⁹⁵ UP
New 1953 models
7 to 12 cu. ft.

EASY TERMS

BEE JAY STORES

15 West Hubbard Street

Whitehall 4-3253

Vaizdai iš ALT Delegacijos lankymosi Prezidentūroje

Iš kairės į dešinę: M. Kižytė, kongr. Charles J. Kersten, adv. S. Bredes, Jr., Dr. P. Grigaitis, J. Ginkus, Prezidentas Eisenhoweris, L. Šimutis ir S. Pieža.

Iš kairės į dešinę: kongr. Charles J. Kersten, už jo S. Gegužis ir adv. S. Bredes, Jr., Dr. P. Grigaitis, J. Ginkus, Prez. Dwight D. Eisenhower, L. Šimutis, S. Pieža, M. Vaidyla ir adv. Charles J. Kalinauskas.

ALT Delegaciją su Prezidentu Eisenhoweriu fotografavo 3 žinių agentūrų atstovai: United Press, International News Service ir Associated Press. Tą pačią dieną patikrinus paaiškėjo, kad pirmųjų dviejų—UP ir INS—fotografijos išėjo nepilnos, nes neapėmė visų delegacijos narių. Associated Press savo fotografijų negatyvus tuoj išsiuntė į Londoną Europos spaudai, ir jų patikrinti nebuvo galima. Lietuvių spaudoje, Amerikoje ir užsienyje, teko panaudoti turimą kiek geresnę United Press fotografiją, drauge paprašius Associated Press išgauti savo negatyvus, tikintis, kad gal jų padarytos nuotraukos bus pilnesnės. Šiomis dienomis tie

12—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JUNE 6, 1953

negatyvai gauti, ir fotografijos pasirodė esą pilnesnės už ankstesniasias, nors vis dėlto vienas iš delegacijos narių — p. Wm. T. Kvetkus—nė į vieną iš jų nepateko.

Kaip spaudoje jau buvo minėta, audiencija Baltuosiuose Rūmuose truko apie 20 minučių. Fotografai skubėdami nuotraukas padarė per sekundes, nepasirūpinę fotografuojamus asmenis sustatyti taip, kad visa grupė būtų apimta. Savo fotografus atsikviesti į Prezidentūrą nebuvo leista.

Prezidento Eisenhowerio sutikimas priimti lietuvių atstovus buvo didelis laimėjimas. Reikia atsiminti, kad Prezidentas buvo be galo užimtas pirmosiomis savaitėmis Baltuosiuose Rūmuose. Ypačiai audiencijos dieną, kovo

mėn. 26 d., jis turėjo eilę labai svarbių pasimatymų. Lietuviams suteikta audiencija neturėjo ir jokio politinio atspalvio, nes šie metai nėra rinkiminiai metai, taigi Prezidentui nebuvo reikalo, su kurios nors tautinės grupės atstovais pasimatant, stengtis laimėti tos grupės simpatijas. Prezidentas norėjo išsikalbėti su ALT atstovais ir išgirsti jų nuomonę užsienio politikos klausimais, ypačiai liečiančiais pavergtų kraštų išlaisvinimą. Lietuviams irgi rūpėjo pasimatyti su nauju vyriausiuoju vykdomosios valdžios pareigūnu ir patirti jo ir Administracijos nusistatymą Lietuvos klausimu. Delegacija taip pat norėjo priminti savo pažvalgą į Genocido Konvencijos ratifikavimo reikalą ir paprašyti Ad-

LIETUVIŲ - GUDŲ SANTYKIAI

Lietuvių santykiai su gudais nėra nauji. Jie turi savo seną praeitį. Paskutinis karas sudarė sąlygas didesniai gudų veikėjų skaičiui patekti į laisvąjį pasaulį, kur jie sudarė net porą tarpusavyje besivaržančių politinių veiksmų. Kiekvienas jų laiko save Gudijos vyriausybe tremtyje. Kad pasirodžius didesniu patriotu, kiekvienas tų veiksmų skelbiasi kovojąs už didesnės Gudijos atstatymą. Jie eina dargi taip toli savo politiniai imperialistinio romantizmo pagauti, kad laiko beveik visas buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos žemes savomis. Lietuvos kunigaikščiai buvę Gudijos kunigaikščiais, Lietuvos valstybė — Gudija.

Taigi, kaip naivūs bebūtų tie svaichiojimai, jie rodo, kad gudai išėivijoje siekia imperialistinių tikslų ir ruošiasi sukurti Lietuvai naujų sunkumų rytuose. Šiai beaktualėjančiai problemai pastudijuoti Lietuvių Politinių Studijų Klubas buvo sušaukęs posėdį, kuriam pirmininkavo Dr. A. Trimakas ir kuriame p. Kipras Bielinis padarė platų pranešimą apie gudų siekimus ir jų politinę organizaciją išėivijoje. Po gyvų diskusijų prieita išvados, kad mums reikia gyvai susirūpinti savo santykiais su gudais, plačiau susipažinti su gudų problema, atnaujinti galimus ryšius su jų nuosakesniais veikėjais ir tinkamai reaguoti prieš šovinišų gudų varomą imperialistinę, Lietuvos reikalams nepalankią, propagandą.

B. LAGERKVIST — REZISORIUS

Didžiojo švedų rašytojo Lagerkvisto (laimėjusio Nobelio premiją už Barabą) sūnus Bengt nuo šio rudens sezono pakviestas režisoriūmi į Goeteborgo miesto teatrą.

Studijuodamas Stockholme teisę, jaunas Lagerkvistas pajuto kitą pašaukimą. Prieš porą metų jis pastatė vieną tėvo pjesę Citė Universitaire Paryžiuje, o paskui dirbo su studentų teatru. Vėliau režisorius Alf Sjöberg, vadovaujās Barabo filmavimui, pakvietė savo padėjėju ir išvyko į Palestiną, Jordaną, Romą, sukant minėto vardo filmą. Pastaruoju laiku jis su naujaisiais teatralais Stockholmo senamiesty buvo sudaręs savo trupę.

ministracijos paramos specialiu reikalu — kad JAV Kongresas imtųsi ištirti Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų aneksijos faktus bei aplinkybes. Atitinkamai buvo paruoštas ir Prezidentui įteiktas ALT memorandumas.

DR. J.S. O'CONNELL
DENTIST
DAILY 9 A.M. TO 8:30 P.M.
SATURDAY 9 A.M. TO 6 P.M.
326 SO. STATE ST.